I

(Leģislatīvi akti)

REGULAS

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES) 2023/588

(2023. gada 15. marts),

ar ko izveido Savienības drošas savienojamības programmu 2023.–2027. gadam

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 189. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru ([1]),

tā kā:

(1) Eiropadomes 2013. gada 19. un 20. decembra secinājumos tika atzinīgi vērtēta gatavošanās nākamās paaudzes valdības satelītsakaru sistēmas izveidei, cieši sadarbojoties dalībvalstīm, Komisijai un Eiropas Kosmosa aģentūrai (EKA). Valdības satelītsakari ir arī noteikti par vienu no 2016. gada jūnija Globālās Eiropas Savienības ārpolitikas un drošības politikas stratēģijas elementiem. Valdības satelītsakari palīdzēs ES reaģēt uz hibrīddraudiem un sniegs atbalstu ES Jūras drošības stratēģijai un ES Arktikas politikai.

(2) Eiropadomes 2019. gada 21. un 22. marta secinājumos tika uzsvērts, ka Savienībai ir jāturpina attīstīt konkurētspējīgu, drošu, iekļaujošu un ētisku digitālo ekonomiku ar pasaules līmeņa savienojamību.

(3) Komisijas 2021. gada 22. februāra paziņojumā "Rīcības plāns par sinerģijām starp civilo, aizsardzības un kosmosa rūpniecību" ir norādīts, ka "tas ļaus ikvienam Eiropā piekļūt ātrgaitas savienojamībai un nodrošinās noturīgu savienojamības sistēmu, kas ļaus Eiropai uzturēt savienojumus neatkarīgi no apstākļiem".

(4) Padomes 2022. gada 21. martā pieņemtajā "Stratēģiskajā kompasā drošībai un aizsardzībai" ir atzīts, ka Savienības un tās dalībvalstu kosmosa infrastruktūra veicina mūsu noturību un piedāvā svarīgus pakalpojumus, kas aizstāj vai papildina uz zemes esošās infrastruktūras telesakariem. Šajā sakarā Padome aicina Savienību strādāt pie priekšlikuma par kosmosā bāzētu, globālu Savienības drošo sakaru sistēmu.

([1]) Eiropas Parlamenta 2023. gada 14. februāra nostāja (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta) un Padomes 2023. gada 7. marta lēmums.

(5) Viens no Savienības kosmosa programmas, kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/696 ([2]), komponentiem ir *GOVSATCOM*, kura mērķis ir *GOVSATCOM* lietotājiem nodrošināt uzticamu, drošu, mērogojamu un rentablu satelītsakaru pakalpojumu pieejamību ilgtermiņā. Regulā (ES) 2021/696 ir paredzēts, ka *GOVSATCOM* komponenta pirmajā posmā līdz aptuveni 2025. gadam esošā jauda tiktu apvienota un koplietota ar *GOVSATCOM* centra starpniecību. Šajā kontekstā Komisija iepirks *GOVSATCOM* jaudas no dalībvalstīm, kurām ir nacionālās sistēmas un jauda kosmosa jomā, un no komerciāliem satelītsakaru vai pakalpojumu sniedzējiem, ņemot vērā Savienības būtiskās drošības intereses.

Pirmajā posmā *GOVSATCOM* pakalpojumi tiks ieviesti, pamatojoties uz pakāpenisku pieeju un ņemot vērā *GOVSATCOM* centra infrastruktūras spēju palielināšanu. Minētās pieejas pamatā ir arī pieņēmums, ka tad, ja pirmajā posmā, veicot detalizētu nākotnes piedāvājuma un pieprasījuma analīzi, atklājas, ka tā ir bijusi nepietiekama, lai apmierinātu pieaugošo pieprasījumu, būs jāpāriet uz otro posmu un pēc pasūtījuma jāizstrādā papildu kosmosa infrastruktūra vai jaudas, sadarbojoties ar privāto sektoru, piemēram, ar Savienības satelītu operatoriem.

(6) Padomes Politikas un drošības komiteja 2017. gada 22. martā apstiprināja dokumentu "Augsta līmeņa civilmilitāro lietotāju vajadzības pēc valdības satelītsakariem" (*GOVSATCOM*), ko sagatavojis Eiropas Ārējās darbības dienests (EĀDD) un ar ko tika apvienotas militāro lietotāju prasības, kuras Eiropas Aizsardzības aģentūra ir noteikusi 2013. gadā pieņemtajā kopīgajā militāro vajadzību mērķī, un Komisijas apkopotās civilo lietotāju vajadzības. Komisijas veiktā turpmākā analīze liecināja, ka Savienības pašreizējais satelītsakaru piedāvājums, pamatojoties uz jaudām, ko nodrošina dalībvalstis, kurām ir nacionālās sistēmas, kā arī privātais sektors, nevar apmierināt konkrētas jaunās vajadzības saistībā ar valdības pieprasījumu, kas ir vērsts uz augstākas drošības risinājumiem, zemu latentumu un globālu pārklājumu. Minētās vajadzības būtu regulāri jāuzrauga un atkārtoti jāizvērtē.

(7) Jaunākie tehnikas sasniegumi ir ļāvuši izveidot sakaru satelītu konstelācijas, kas neatrodas ģeostacionārā orbītā (*NGSO*), un pakāpeniski piedāvāt ātrdarbīgas un zema latentuma savienojamības pakalpojumus. Tādējādi ir iespēja apmierināt valdību pilnvarotu lietotāju mainīgās vajadzības, izstrādājot un ieviešot papildu infrastruktūru, jo pašlaik Savienībai Starptautiskajā Telesakaru savienībā ir pieejami to frekvenču piešķīrumi, kas ir vajadzīgas pieprasīto pakalpojumu nodrošināšanai. Ja minētie frekvenču piešķīrumi netiks izmantoti, tie zaudēs aktualitāti un tiks iedalīti citiem aktoriem. Ņemot vērā, ka frekvences orbitālās pozīcijas ir resurss, kas kļūst arvien ierobežotāks, Komisijai atklātā un pārredzamā procedūrā ar dalībvalstīm būtu jāizmanto šī iespēja, lai ar dalībvalstīm, kuras nodrošina frekvenču piešķīrumus, noslēgtu īpašus licences nolīgumus par valdības pakalpojumu nodrošināšanu, balstoties uz valdības infrastruktūru. Privātais sektors ir atbildīgs par tiesību iegūšanu uz komercpakalpojumu sniegšanai nepieciešamajiem frekvenču piešķīrumiem.

(8) Savienības valdības līmeņa aktoru pieprasījums pēc drošiem un uzticamiem kosmosā bāzētu satelītsakaru pakalpojumiem palielinās, jo īpaši tāpēc, ka tie ir visefektīvākais risinājums situācijās, kad nav uz zemes bāzētu sakaru sistēmu vai kad tās ir traucētas vai nav uzticamas. Pieejama un rentabla piekļuve satelītsakariem ir nepieciešama arī apgabalos, kur nav cietzemes infrastruktūras, tostarp pāri okeāniem, un gaisa telpā, attālos reģionos, un kur cietzemes infrastruktūrai ir būtiski pārtraukumi vai uz to nevar paļauties krīzes situācijās. Satelītsakari var palielināt sakaru tīklu vispārējo noturību, piemēram, nodrošinot alternatīvu, kad vietējā cietzemes infrastruktūrā notiek fiziski uzbrukumi vai kiberuzbrukumi, nelaimes gadījumi vai dabas vai cilvēka izraisītas katastrofas.

(9) Lai palielinātu dalībvalstu un Savienības iestāžu darbības noturību, Savienībai būtu jānodrošina tādi noturīgi, globāli, droši, aizsargāti, nepārtraukti, garantēti un elastīgi satelītsakaru risinājumi mainīgajām valdības vajadzībām un prasībām, kas balstīti uz Savienības tehnoloģisko un rūpniecisko bāzi.

([2]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/696 (2021. gada 28. aprīlis), ar ko izveido Savienības kosmosa programmu un Eiropas Savienības Kosmosa programmas aģentūru un atceļ Regulas (ES) Nr. 912/2010, (ES) Nr. 1285/2013 un (ES) Nr. 377/2014 un Lēmumu Nr. 541/2014/ES (OV L 170, 12.5.2021., 69. lpp.).

(10) Šajā nolūkā ir svarīgi izveidot jaunu programmu, proti, Savienības drošas savienojamības programmu ("programma"), lai nodrošinātu multiorbitālu Savienības satelītsakaru infrastruktūru valdības vajadzībām, vienlaikus integrējot un papildinot esošās un turpmākās valstu un Eiropas jaudas *GOVSATCOM* komponenta satvarā un turpinot attīstīt Eiropas kvantiskās komunikācijas infrastruktūras (*EuroQCI*) iniciatīvu un to pakāpeniski integrēt drošas savienojamības sistēmā.

(11) Programmai būtu jāapmierina jaunās valdību vajadzības pēc augstākas drošības risinājumu, zema latentuma un globāla pārklājuma nodrošinājuma. Tai būtu jānodrošina tādu drošu, autonomu, uzticamu un rentablu valdības satelītsakaru pakalpojumu sniegšana un pasaules mēroga nepārtrauktas piekļuves ilgtermiņa pieejamība, ar kuriem atbalsta kritiskās infrastruktūras noturību un aizsardzību, situācijas apzināšanos, ārējās darbības, krīžu pārvaldību, kā arī lietojumus, kas ir kritiski svarīgi Savienības un dalībvalstu ekonomikai, drošībai un aizsardzībai, izmantojot īpašu valdības infrastruktūru, kura integrē un papildina *GOVSATCOM* jaudas. Turklāt programmā par prioritāti būtu jānosaka valdības pakalpojumu sniegšana un būtu jāļauj Eiropas privātajam sektoram – izmantojot komerciālo infrastruktūru – sniegt komercpakalpojumus, ņemot vērā tirgus apsekojumu, tostarp apspriešanos ar valdību pilnvarotiem lietotājiem.

(12) Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumā (ES) 2022/2481 ([3]) ir noteikti vairāki mērķi un mērķrādītāji nolūkā veicināt noturīgu, drošu, veiktspējīgu un ilgtspējīgu digitālo infrastruktūru attīstību Savienībā, tostarp digitāls mērķrādītājs Komisijai un dalībvalstīm līdz 2030. gadam panākt gigabitos mērāmu savienojamību visiem. Programmai vajadzētu darīt iespējamu savienojamību iedzīvotājiem un uzņēmumiem visā Savienībā un visā pasaulē, tostarp, bet ne tikai, nodrošinot cenas ziņā pieejamu piekļuvi ātrdarbīgam platjoslas tīklam, kas var palīdzēt likvidēt sakaru nestrādes zonas un palielināt kohēziju visā Savienībā, tostarp tās tālākajos reģionos, lauku, nomaļos, attālos un izolētos apgabalos un salās. Satelītpakalpojumi pašlaik nevar aizstāt uz zemes bāzētu tīklu veiktspēju, bet var mazināt digitālo plaisu un attiecīgā gadījumā pat sekmēt Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2018/1972 ([4]) vispārējo mērķu sasniegšanu.

(13) Tādēļ programmai būtu jāietver definēšanas, projektēšanas, izstrādes, validācijas un saistītās ieviešanas darbības tādas sākotnējās kosmosa un zemes infrastruktūras izveidei, kas vajadzīga pirmo valdības pakalpojumu nodrošināšanai. Vēlāk programmai būtu jāietver pakāpeniskas ieviešanas darbības, kuru mērķis ir pabeigt gan kosmosa, gan zemes infrastruktūru, kas vajadzīga tādu modernu valdības pakalpojumu nodrošināšanai, kuri patlaban nav pieejami un pārsniedz esošo modernāko Eiropas satelītsakaru pakalpojumu sniegtās iespējas. Turklāt programmai būtu jāveicina tādu galiekārtu izstrāde, kas spēj izmantot modernos sakaru pakalpojumus. Ekspluatācijas darbības būtu jāsāk pēc iespējas drīz, nodrošinot pirmos valdības pakalpojumus, kas iecerēts līdz 2024. gadam, lai pēc iespējas ātrāk tiktu apmierinātas valdību pilnvarotu lietotāju vajadzības. Programmai vēlāk būtu jāietver darbības, kuru mērķis ir pabeigt gan kosmosa, gan zemes infrastruktūru, kas vajadzīga, lai līdz 2027. gadam sasniegtu pilnu darbības jaudu. Ekspluatācijas darbībās būtu jāiekļauj valdības pakalpojumu nodrošināšana, kosmosa un zemes infrastruktūras ekspluatācija, uzturēšana un nepārtraukta uzlabošana pēc tās ieviešanas, kā arī valdības pakalpojumu nākamo paaudžu attīstība.

(14) Dalībvalstis 2019. gada jūnijā parakstīja Eiropas kvantiskās komunikācijas infrastruktūras (*EuroQCI*) deklarāciju ("deklarācija"), vienojoties kopā ar Komisiju un ar EKA atbalstu kopīgi strādāt pie tā, lai izstrādātu kvantiskās komunikācijas infrastruktūru, kas aptver visu Savienību. Saskaņā ar deklarāciju *EuroQCI* mērķis ir ieviest sertificētu, drošu un gala-gala kvantiskās komunikācijas infrastruktūru, kas ļautu pārsūtīt un uzglabāt informāciju un datus un spētu visā Savienībā sasaistīt kritiski svarīgus publisko sakaru aktīvus. Programma sekmēs deklarācijas mērķu sasniegšanu, izstrādājot *EuroQCI* kosmosa un zemes infrastruktūru, kura ir integrēta saskaņā ar šo programmu izveidotajā valdības infrastruktūrā, kā arī izstrādājot un ieviešot *EuroQCI* cietzemes infrastruktūru, kas būs dalībvalstu īpašumā. *EuroQCI* kosmosa, zemes un cietzemes infrastruktūra programmā būtu jāizstrādā divos

([3]) Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums (ES) 2022/2481 (2022. gada 14. decembris), ar ko izveido politikas programmu "Digitālās desmitgades ceļš" 2030. gadam (OV L 323, 19.12.2022., 4. lpp.).

([4]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/1972 (2018. gada 11. decembris) par Eiropas Elektronisko sakaru kodeksa izveidi (OV L 321, 17.12.2018., 36. lpp.).

galvenajos posmos – sākotnējā validēšanas posmā, kas var ietvert vairāku dažādu tehnoloģiju un sakaru protokolu izstrādi un apstiprināšanu, un pilnīgas ieviešanas posmā, iekļaujot tajā piemērotus risinājumus savienojamībai starp satelītiem un datu retranslācijai starp satelītiem, zemes un cietzemes infrastruktūru.

(15) Viena no *EuroQCI* galvenajām funkcijām būs nodrošināt šifrēšanas atslēgu (*QKD*) kvantu izplatīšanu. *QKD* tehnoloģija un produkti vēl nav pietiekami pilnveidoti, lai tos varētu izmantot ES klasificētās informācijas (ESKI) aizsardzībai. Vēl ir jārisina tādi galvenie jautājumi attiecībā uz *QKD* drošību kā *QKD* protokolu standartizācija, sānkanālu analīze un novērtēšanas metodika. Šajā nolūkā programmai būtu jāatbalsta *EuroQCI* un jāļauj infrastruktūrā iekļaut apstiprinātus kriptogrāfijas produktus, ja tādi ir pieejami.

(16) Lai nodrošinātu pietiekami drošu aizsardzību ESKI, galvenajiem risinājumiem nolūkā novērst kvantiskās datošanas radīto apdraudējumu būtu jāapvieno tradicionālie risinājumi, pēckvantu kriptogrāfija un, iespējams, *QKD* hibrīdās pieejās. Šajā nolūkā programmai būtu jāizmanto šādas pieejas, lai nodrošinātu gan modernāko kriptogrāfiju, gan atslēgu izplatīšanu.

(17) Lai paplašinātu Savienības satelītsakaru jaudas, programmas infrastruktūra būtu jābalsta uz infrastruktūru, kas izveidota *GOVSATCOM* komponenta vajadzībām, un tā būtu jāintegrē un jāpapildina. Jo īpaši programmas zemes infrastruktūrai vajadzētu būt balstītai uz *GOVSATCOM* centriem, kurus pakāpeniski paplašinātu saskaņā ar lietotāju vajadzībām, izmantojot citus zemes segmenta aktīvus, tostarp tos, kuri pieder dalībvalstīm, kas vēlas sniegt papildu ieguldījumu, pamatojoties uz operacionālajām un drošības prasībām.

(18) Programmai būtu jāuzlabo droša savienojamība stratēģiskas nozīmes ģeogrāfiskajos apgabalos, piemēram, Āfrikā un Arktikā, kā arī Baltijas jūras, Melnās jūras un Vidusjūras reģionos un Atlantijas okeānā. Ar programmu sniegtajiem pakalpojumiem būtu arī jāveicina ģeopolitiskā noturība, piedāvājot papildu savienojamību saskaņā ar politikas mērķiem minētajos reģionos un ar Komisijas un Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos 2021. gada 1. decembra kopīgo paziņojumu "Globālā vārteja".

(19) Neskarot sakaru pakalpojumus, programmas mērķiem būvētos satelītus varētu aprīkot ar apakšsistēmām, tostarp derīgajām kravām, kas var dot iespēju palielināt Savienības kosmosa programmas komponentu jaudu un pakalpojumus, tādējādi ļaujot izstrādāt ar sakariem nesaistītus papildu pakalpojumus, par ko lemj programmas komitejas sanāksmē attiecīgajā sastāvā, kā noteikts Regulā (ES) 2021/696, un tos īstenot saskaņā ar šajā regulā paredzētajiem nosacījumiem. Ja Savienības kosmosa programmas komponentu ieguvums ir pienācīgi noteikts, ņemot vērā lietotāju vajadzības un budžeta ierobežojumus, minētās apakšsistēmas varētu izstrādāt, lai sniegtu alternatīvus pozicionēšanas, navigācijas un laika sinhronizācijas pakalpojumus, papildinot *Galileo*, nodrošinātu Eiropas Ģeostacionārās navigācijas pārklājuma dienesta (*EGNOS*) ziņojumu pārraidīšanu ar zemāku latentumu, nodrošinātu kosmosā bāzētus sensorus kosmosa novērošanai un atbalstītu pašreizējo *Copernicus* jaudu uzlabošanu, jo īpaši reaģēšanas ārkārtas situācijās un civilās drošības dienestu vajadzībām. Turklāt minētās apakšsistēmas varētu nodrošināt ar sakariem nesaistītus pakalpojumus dalībvalstīm ar nosacījumu, ka tas neietekmē programmas drošību un budžetu.

(20) Ņemot vērā, ka programmai ir svarīga valdības zemes infrastruktūra un tās ietekme uz programmas drošību, Komisijai šādas infrastruktūras atrašanās vieta būtu jānosaka saskaņā ar vispārējām drošības prasībām un atklātā un pārredzamā procesā, lai nodrošinātu līdzsvarotu sadalījumu starp dalībvalstīm. Programmas valdības zemes infrastruktūras, kurā integrēta arī *GOVSATCOM* komponenta ietvaros izstrādātā infrastruktūra, ieviešanā varētu iesaistīt Eiropas Savienības Kosmosa programmas aģentūru ("Aģentūra") vai attiecīgā gadījumā un EKA kompetences jomā.

(21) Savienības un tās dalībvalstu drošībai un valdības pakalpojumu drošības un integritātes nodrošināšanai ir būtiski, lai programmas kosmosa aktīvi tiktu palaisti no Savienības teritorijas. Pienācīgi pamatotos izņēmuma apstākļos vajadzētu būt iespējai šādas palaišanas veikt no trešās valsts teritorijas. Papildus smagām un vidējām nesējraķetēm, mazas nesējraķetes un mikronesējraķetes varētu nodrošināt papildu elastību, kas ļautu ātri izvietot kosmosa aktīvus.

(22) Svarīgi, lai Savienībai piederētu visi materiālie un nemateriālie aktīvi, kas saistīti ar valdības infrastruktūru, kura izstrādāta saskaņā ar programmu, izņemot *EuroQCI* cietzemes infrastruktūru, vienlaikus nodrošinot atbilstību Eiropas Savienības Pamattiesību hartai, tostarp tās 17. pantam. Lai gan minētie aktīvi pieder Savienībai, tai, atbilstīgi šai regulai un ja saskaņā ar katra gadījuma atsevišķu novērtējumu tas tiek atzīts par vajadzīgu, būtu jāspēj darīt minētos aktīvus pieejamus trešām personām vai no tiem atbrīvoties.

(23) Savienības mēroga iniciatīvām – piemēram, drošas savienojamības iniciatīvai – raksturīga plaša inovatīvu mazo un vidējo uzņēmumu (MVU), jaunuzņēmumu un lielu uzņēmumu līdzdalība no kosmosa augšupējās un lejupējās nozares visā Savienībā. Pēdējos gados daži kosmosa nozares aktori ir radījuši izaicinājumus kosmosa nozarei, jo īpaši jaunuzņēmumiem un MVU, kas izstrādājuši inovatīvas, uz tirgu orientētas kosmosa tehnoloģijas un lietojumus, dažkārt ar atšķirīgiem uzņēmējdarbības modeļiem. Lai nodrošinātu Savienības kosmosa ekosistēmas konkurētspēju, programmai būtu maksimāli jāpalielina inovatīvu un revolucionāru tehnoloģiju, kā arī jaunu uzņēmējdarbības modeļu izmantošana, ko izstrādājusi Eiropas kosmosa ekosistēma, tostarp *New Space*, jo īpaši MVU, vidējas kapitalizācijas sabiedrības un jaunuzņēmumi, kas izstrādā uz tirgu orientētas jaunas kosmosa tehnoloģijas un lietojumus, vienlaikus aptverot visu kosmosa vērtības ķēdi, kas ietver augšupējo un lejupējo segmentu.

(24) Ar pakalpojumu līgumu pienācīgu noslēgšanu un apkopošanu, tādējādi mazinot nenoteiktību un nodrošinot publiskā sektora pakalpojumu vajadzību pārredzamību un paredzamību ilgtermiņā, ir būtiski mudināt privāto sektoru veikt ieguldījumus. Lai nodrošinātu Eiropas kosmosa nozares konkurētspēju nākotnē, programmai būtu jāatbalsta arī augsta līmeņa prasmju attīstīšana ar kosmosu saistītās jomās un izglītības un apmācības pasākumi, veicinot vienlīdzīgas iespējas, kā arī dzimumu līdztiesību un sieviešu iespēju veicināšanu, lai pilnībā izmantotu visu Savienības pilsoņu potenciālu šajā jomā.

(25) Saskaņā ar mērķiem, kas izklāstīti Komisijas 2019. gada 11. decembra paziņojumā "Eiropas zaļais kurss", programmai, cik vien iespējams, būtu jāsamazina tās ietekme uz vidi. Lai gan kosmosa aktīvi to izmantošanas laikā paši neizdala siltumnīcefekta gāzes, to ražošana un ar to saistītās zemes iekārtas ietekmē vidi. Būtu jāpieņem pasākumi minētās ietekmes mazināšanai. Šajā nolūkā programmā minētajā iepirkumā būtu jāiekļauj ilgtspējas principi un pasākumi, piemēram, noteikumi, lai līdz minimumam samazinātu un kompensētu siltumnīcefekta gāzu emisijas, ko rada infrastruktūras izstrāde, ražošana un ieviešana, un pasākumi, lai novērstu gaismas piesārņojumu, piemēram, ietekmi uz astronomiskajiem novērojumiem uz zemes.

(26) Ņemot vērā pieaugošo kosmisko aparātu un kosmisko atlūzu skaitu orbītā, jaunajai Eiropas konstelācijai būtu jāatbilst arī kosmosa ilgtspējas kritērijiem un jākalpo par labas prakses piemēru kosmosa satiksmes pārvaldībā un kosmisko objektu novērošanā un uzraudzībā (*SST*), lai samazinātu radīto kosmisko atlūzu daudzumu, novērstu orbītā notiekošus sabrukumus un sadursmes un nodrošinātu piemērotus pasākumus attiecībā uz kosmiskajiem aparātiem ekspluatācijas darbmūža beigās. Tā kā starptautiskos forumos, piemēram, Apvienoto Nāciju Organizācijas Kosmosa miermīlīgas izmantošanas komitejā, tiek apspriestas pamatotas bažas par kosmosa vides aizsardzību, ir ārkārtīgi svarīgi, lai Savienība uzņemtos vadošo lomu kosmosa ilgtspējas jomā. Saskaņā ar programmu noslēgtajiem iepirkuma līgumiem būtu jānodrošina, ka ieviestā tehnoloģija nodrošina iespējami augstākos standartus attiecībā uz ilgtspēju, kā arī energoefektivitāti un resursefektivitāti.

(27) Ar valdības pakalpojumiem saistīto operacionālo prasību pamatā vajadzētu būt valdību pilnvarotu lietotāju vajadzību novērtējumam, ņemot vērā pašreiz tirgū pieejamo piedāvājumu jaudas. Novērtējot šīs prasības, cik vien iespējams būtu jāizmanto pašreiz tirgū pieejamās jaudas. Pakalpojumu portfelis valdības pakalpojumiem būtu jāizstrādā, ņemot vērā minētās operacionālās prasības apvienojumā ar vispārējām drošības prasībām un augošo pieprasījumu pēc valdības pakalpojumiem. Minētajam pakalpojumu portfelim būtu jāveido piemērojamais atsauces līmenis valdības pakalpojumiem. Tajā arī būtu jānosaka pakalpojuma kategorijas, kuras papildina *GOVSATCOM* pakalpojumu portfeli, kas izveidots saskaņā ar Regulu (ES) 2021/696. Komisijai būtu jānodrošina *GOVSATCOM* komponenta un programmas operacionālo un drošības prasību konsekvence un saskaņotība. Lai uzturētu vislabāko iespējamo atbilstību starp pieprasījumu un pakalpojumu sniegšanu, valdības pakalpojumu portfelis būtu jānosaka 2023. gadā, un vajadzētu būt iespējai to regulāri atjaunināt pēc apspriešanās ar dalībvalstīm, pamatojoties uz minētajām operacionālajām un drošības prasībām.

(28) Satelītsakari ir ierobežots resurss, ko ierobežo jauda, frekvence un ģeogrāfiskais pārklājums. Tādējādi, lai programma būtu rentabla un varētu gūt labumu no apjomradītiem ietaupījumiem, tai būtu jāoptimalizē atbilsme starp valdības pakalpojumu piedāvājumu un pieprasījumu pēc šiem pakalpojumiem un jāizvairās no jaudas pārpalikuma. Tā kā gan pieprasījums, gan potenciālais piedāvājums ar laiku mainās, Komisijai būtu jāuzrauga valdības pakalpojumu portfelis, lai vajadzības gadījumā to pielāgotu.

(29) Dalībvalstīm, Padomei, Komisijai un EĀDD, kā arī Savienības aģentūrām un struktūrām būtu jāspēj kļūt par programmas dalībniecēm, ciktāl tie izvēlas autorizēt valdības pakalpojumu lietotājus vai nodrošināt jaudu, objektus vai iekārtas. Ņemot vērā, ka dalībvalstu ziņā ir lemt, vai autorizēt valdības pakalpojumu valsts lietotājus, nebūtu jāuzliek dalībvalstīm par pienākumu sniegt ieguldījumu programmā vai izmitināt programmas infrastruktūru.

(30) Ikvienam programmas dalībniekam būtu jāizraugās par drošu savienojamību atbildīgā kompetentā iestāde, kurai jāuzrauga, vai lietotāji un citi dalībvalstu subjekti, kuri piedalās programmas īstenošanā, ievēro piemērojamos noteikumus un drošības procedūras, kas noteiktas vispārējās drošības prasībās. Programmas dalībnieki var piešķirt šādas iestādes funkciju kādai esošai iestādei.

(31) Šajā regulā ir noteikts finansējums visam programmas darbības laikam, un tas Eiropas Parlamentam un Padomei ikgadējās budžeta procedūras laikā ir galvenā atsauces summa atbilstīgi 18. punktam 2020. gada 16. decembra Iestāžu nolīgumā starp Eiropas Parlamentu, Eiropas Savienības Padomi un Eiropas Komisiju par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību, kā arī par jauniem pašu resursiem, tostarp par ceļvedi jaunu pašu resursu ieviešanai ([5]).

(32) Programmas mērķi ir atbilstīgi un komplementāri mērķiem, kas noteikti citās Savienības programmās, it īpaši ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/695 ([6]) un ar Padomes Lēmumu (ES) 2021/764 ([7]) izveidotajā pamatprogrammā "Apvārsnis Eiropa", ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/694 ([8]) izveidotajā programmā "Digitālā Eiropa", ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/947 ([9]) izveidotajā Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentā "Eiropa pasaulē", ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/1153 ([10]) izveidotajā Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentā un sevišķi Savienības kosmosa programmā.

(33) Programmā "Apvārsnis Eiropa" īpašu daļu no tās kopas "Digitālā joma, rūpniecība un kosmoss" komponentiem piešķirs pētniecības un inovācijas darbībām, kas saistītas ar drošas savienojamības sistēmas izstrādi un validēšanu, tostarp attiecībā uz potenciālām tehnoloģijām, kuras izstrādātu kosmosa ekosistēmas, tostarp *New Space*, ietvaros. Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instruments (*NDICI*) "Eiropa pasaulē" īpašu finansējuma daļu piešķirs darbībām, kas saistītas ar drošas savienojamības sistēmas ekspluatāciju, un pakalpojumu sniegšanai visā pasaulē, kas radīs iespēju piedāvāt starptautiskajiem partneriem virkni pakalpojumu. Savienības

([5]) OV L 433 I, 22.12.2020., 28. lpp.

([6]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/695 (2021. gada 28. aprīlis), ar ko izveido pētniecības un inovācijas pamatprogrammu "Apvārsnis Eiropa", nosaka tās dalības un rezultātu izplatīšanas noteikumus un atceļ Regulas (ES) Nr. 1290/2013 un (ES) Nr. 1291/2013 (OV L 170, 12.5.2021., 1. lpp.).

([7]) Padomes Lēmums (ES) 2021/764 (2021. gada 10. maijs), ar ko izveido īpašo programmu, ar kuru īsteno pētniecības un inovācijas pamatprogrammu "Apvārsnis Eiropa", un atceļ Lēmumu 2013/743/ES (OV L 167I, 12.5.2021., 1. lpp.).

([8]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/694 (2021. gada 29. aprīlis), ar ko izveido programmu "Digitālā Eiropa" un atceļ Lēmumu (ES) 2015/2240 (OV L 166, 11.5.2021., 1. lpp.).

([9]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/947 (2021. gada 9. jūnijs), ar ko izveido Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentu "Eiropa pasaulē", groza un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 466/2014/ES un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2017/1601 un Padomes Regulu (EK, Euratom) Nr. 480/2009 (OV L 209, 14.6.2021., 1. lpp.).

([10]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1153 (2021. gada 7. jūlijs), ar ko izveido Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu un atceļ Regulas (ES) Nr. 1316/2013 un (ES) Nr. 283/2014 (OV L 249, 14.7.2021., 38. lpp.).

kosmosa programma īpašu *GOVSATCOM* komponenta daļu piešķirs darbībām, kas saistītas ar *GOVSATCOM* centra izveidi, kurš veidos daļu no drošas savienojamības sistēmas zemes infrastruktūras. No šīm programmām saņemtais finansējums būtu jāizmanto saskaņā ar šo programmu noteikumiem.

(34) Ņemot vērā, ka programma neizbēgami ietekmē Savienības un tās dalībvalstu drošību, tai ir arī kopīgi mērķi un principi ar Eiropas Aizsardzības fondu, kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/697 ([11]). Tāpēc daļa finansējuma no Eiropas Aizsardzības fonda būtu jāatvēl tam, lai finansētu programmā paredzētās darbības, jo īpaši darbības saistībā ar tās infrastruktūras ieviešanu.

(35) Lai programmas īstenošana būtu sekmīga, ir svarīgi pietiekamā apjomā nodrošināt resursus. Dalībvalstīm būtu jāspēj sniegt papildu ieguldījumu savas tehniskās kompetences, zinātības un palīdzības veidā, jo īpaši drošuma un drošības jomā, vai, ja tas ir lietderīgi un iespējams, programmai dara pieejamus datus, informāciju, pakalpojumus un infrastruktūru, kas atrodas to teritorijā. Vajadzētu būt iespējai, ka programma saņem papildu finansiālos ieguldījumus vai iemaksas natūrā no trešām personām, tostarp Savienības aģentūrām un struktūrām, dalībvalstīm, programmā iesaistītajām trešām valstīm vai starptautiskajām organizācijām saskaņā ar attiecīgajiem vienošanās dokumentiem.

(36) Programmai piemēro Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, Euratom) 2018/1046 ([12]) ("Finanšu regula"). Finanšu regulā ir izklāstīti noteikumi par Savienības budžeta izpildi, tostarp noteikumi par dotācijām, godalgām, iepirkumu, netiešo pārvaldību, finansēšanas instrumentiem, budžeta garantijām un finansiālo palīdzību un ārējo ekspertu izdevumu atlīdzināšanu.

(37) Saskaņā ar Finanšu regulas 191. panta 3. punktu nekādā gadījumā nav paredzēts vienas un tās pašas izmaksas no Savienības budžeta finansēt divreiz.

(38) Komisijai vajadzētu būt iespējai vajadzības gadījumā un ciktāl tas ir nepieciešams, vērsties pie konkrētām ārējām personām pēc tehniskās palīdzības tiktāl, ciktāl tiek saglabātas Savienības drošības intereses. Arī citiem subjektiem, kas iesaistīti programmas publiskajā pārvaldībā, vajadzētu būt iespējai saņemt tādu pašu tehnisko palīdzību to uzdevumu veikšanā, kuri tiem uzticēti saskaņā ar šo regulu.

(39) Publiskos līgumos, ko saskaņā ar programmu slēdz par programmas finansētām darbībām, būtu jāievēro Savienības noteikumi. Šajā sakarā Savienībai arī vajadzētu būt atbildīgai par sasniedzamo mērķu noteikšanu attiecībā uz publisko iepirkumu.

(40) Programmas pamatā ir sarežģītas un pastāvīgi mainīgas tehnoloģijas. Paļaušanās uz šādām tehnoloģijām izraisa zināmu neskaidrību un risku publiskā iepirkuma līgumiem, kas noslēgti saskaņā ar programmu, ciktāl minētie iepirkuma līgumi attiecas uz aprīkojuma vai pakalpojumu nodrošināšanas saistībām ilgtermiņā. Papildus noteikumiem, kas paredzēti Finanšu regulā, ir vajadzīgi īpaši pasākumi attiecībā uz publiskā iepirkuma līgumiem. Tādējādi vajadzētu būt iespējai noteikt minimālo apjomu, par kādu slēdzami apakšuzņēmuma līgumi. Attiecībā uz pēdējo minēto prioritāte, ja iespējams, būtu jāpiešķir jaunuzņēmumiem un MVU, jo īpaši, lai nodrošinātu to pārrobežu dalību.

(41) Lai sasniegtu programmas mērķus, ir svarīgi, lai būtu iespēja vajadzības gadījumā izmantot jaudu, ko piedāvā Savienības publiskie un privātie subjekti, kuri darbojas kosmosa jomā, kā arī iespēja strādāt starptautiskā līmenī ar trešām valstīm vai starptautiskām organizācijām. Minētā iemesla dēļ ir svarīgi paredzēt iespēju izmantot visus attiecīgos instrumentus un pārvaldības metodes, kas noteiktas Līgumā par Eiropas Savienības darbību (LESD) un Finanšu regulā, un kopīgas iepirkuma procedūras.

([11]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/697 (2021. gada 29. aprīlis), ar ko izveido Eiropas Aizsardzības fondu un atceļ Regulu (ES) 2018/1092 (OV L 170, 12.5.2021., 149. lpp.).

([12]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) 2018/1046 (2018. gada 18. jūlijs) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, ar kuru groza Regulas (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 un Lēmumu Nr. 541/2014/ES un atceļ Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012 (OV L 193, 30.7.2018., 1. lpp.).

(42) Publiskā un privātā sektora sadarbība ir vispiemērotākā shēma, lai nodrošinātu, ka programmas mērķus var īstenot. Tai būtu jāļauj balstīties uz pastāvošo Savienības satelītsakaru tehnoloģisko un rūpniecisko bāzi, tostarp uz privātā sektora aktīviem, un nodrošināt stabilus un inovatīvus valdības pakalpojumus, un dot iespēju privātā sektora partneriem papildināt programmas infrastruktūru ar papildu jaudu, lai ar tirgus nosacījumiem piedāvātu komercpakalpojumus, veicot papildu ieguldījumus no saviem līdzekļiem. Šādai shēmai būtu arī jāoptimizē ieviešanas un ekspluatācijas izmaksas, sadalot izstrādes un ieviešanas izmaksas pa komponentiem, kuri ir kopīgi gan valdības, gan komerciālajām infrastruktūrām, kā arī ekspluatācijas izmaksas, nodrošinot augstu jaudas savstarpējās izmantošanas līmeni. Tai būtu arī jāstimulē inovācija Eiropas kosmosa ekosistēmā, tostarp *New Space*, ļaujot publiskā un privātā sektora partneriem kopīgi uzņemties pētniecības un izstrādes riskus.

(43) Programmas īstenošanas nolūkā koncesijas līgumos, piegādes, pakalpojumu vai būvdarbu līgumos vai jauktos līgumos būtu jāievēro pamatprincipi. Šādos līgumos būtu jānosaka skaidrs uzdevumu un pienākumu sadalījums starp publiskā un privātā sektora partneriem, tostarp skaidrs risku sadalījums starp tiem, lai nodrošinātu, ka darbuzņēmēji uzņemas atbildību par jebkādu savu pienākumu neizpildes sekām. Līgumiem arī būtu jānodrošina, ka darbuzņēmēji nesaņem pārmērīgu kompensāciju par valdības pakalpojumu sniegšanu, jāparedz iespēja privātajam sektoram sniegt komercpakalpojumus un jānodrošina, ka valdību pilnvarotu lietotāju vajadzībām piešķir pienācīgu prioritāti. Līgumiem būtu jānodrošina, ka tādu pakalpojumu sniegšanā, kas balstās uz komerciālo infrastruktūru, tiek saglabātas Savienības būtiskās intereses un programmas vispārīgie un konkrētie mērķi. Tāpēc ir svarīgi ieviest pasākumus, ar ko tiktu saglabātas šādas būtiskas intereses un mērķi. Jo īpaši Komisijai būtu jāspēj īstenot vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu pakalpojumu nepārtrauktību gadījumā, ja darbuzņēmējs nespēj pildīt savus pienākumus.

Līgumos būtu jāiekļauj pienācīgi aizsardzības pasākumi, lai nepieļautu cita starpā interešu konfliktus un potenciālus no komercpakalpojumu sniegšanas izrietošus konkurences izkropļojumus, nepamatotu diskrimināciju un jebkādas citas slēptas netiešas priekšrocības. Šādi aizsardzības pasākumi var ietvert valdības pakalpojumu uzskaites nodalīšanu no komercpakalpojumu uzskaites, tostarp no vertikāli integrētā operatora strukturāli un juridiski nošķirta subjekta izveidi valdības pakalpojumu sniegšanai, kā arī atklātu, taisnīgu, samērīgu un nediskriminējošu piekļuvi komercpakalpojumu sniegšanai nepieciešamajai infrastruktūrai. Šajā nolūkā komercpakalpojumiem vajadzētu būt pieejamiem esošajiem cietzemes pakalpojumu sniedzējiem saskaņā ar pārredzamiem un nediskriminējošiem nosacījumiem. Līgumiem būtu jāveicina jaunuzņēmumu un MVU līdzdalība visā vērtības ķēdē un visās dalībvalstīs.

(44) Svarīgs programmas mērķis ir Savienības un dalībvalstu drošības nodrošināšana un noturības palielināšana galvenajās tehnoloģijās un vērtības ķēdēs, vienlaikus saglabājot atvērtu ekonomiku. Lai minēto mērķi sasniegtu, konkrētos gadījumos ir jānosaka attiecināmības un dalības nosacījumi, lai nodrošinātu Savienības operacionālo sistēmu integritātes, drošības un noturības aizsardzību. Tam nebūtu jāmazina vajadzība pēc konkurētspējas un rentabilitātes.

(45) Saskaņā ar Finanšu regulu, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, Euratom) Nr. 883/2013 ([13]) un Padomes Regulām (EK, Euratom) Nr. 2988/95 ([14]), (Euratom, EK) Nr. 2185/96 ([15]) un (ES) 2017/1939 ([16]) Savienības finanšu intereses ir jāaizsargā ar samērīgiem pasākumiem, tostarp pasākumiem attiecībā uz pārkāpumu, tostarp krāpšanas, novēršanu, atklāšanu, labošanu un izmeklēšanu, zaudētu, kļūdaini izmaksātu vai nepareizi izmantotu līdzekļu atgūšanu un, attiecīgā gadījumā, administratīvu sodu uzlikšanu. Konkrētāk, saskaņā ar Regulu (Euratom, EK)

([13]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) Nr. 883/2013 (2013. gada 11. septembris) par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*), un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1073/1999 un Padomes Regulu (Euratom) Nr. 1074/1999 (OV L 248, 18.9.2013., 1. lpp.).

([14]) Padomes Regula (EK, Euratom) Nr. 2988/95 (1995. gada 18. decembris) par Eiropas Kopienu finanšu interešu aizsardzību (OV L 312, 23.12.1995., 1. lpp.).

([15]) Padomes Regula (Euratom, EK) Nr. 2185/96 (1996. gada 11. novembris) par pārbaudēm un apskatēm uz vietas, ko Komisija veic, lai aizsargātu Eiropas Kopienu finanšu intereses pret krāpšanu un citām nelikumībām (OV L 292, 15.11.1996., 2. lpp.).

([16]) Padomes Regula (ES) 2017/1939 (2017. gada 12. oktobris), ar ko īsteno ciešāku sadarbību Eiropas Prokuratūras (*EPPO*) izveidei (OV L 283, 31.10.2017., 1. lpp.).

Nr. 2185/96 un Regulu (ES, Euratom) Nr. 883/2013 Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) ir pilnvarots veikt administratīvu izmeklēšanu, tostarp pārbaudes uz vietas un inspekcijas, lai noteiktu, vai ir notikusi krāpšana, korupcija vai citāda nelikumīga darbība, kas ietekmē Savienības finansiālās intereses.

Saskaņā ar Regulu (ES) 2017/1939 Eiropas Prokuratūra (*EPPO*) ir pilnvarota veikt izmeklēšanu un kriminālvajāšanu par noziedzīgiem nodarījumiem, kas skar Savienības finanšu intereses, kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2017/1371 ([17]).

Saskaņā ar Finanšu regulu jebkurai personai vai subjektam, kas saņem Savienības līdzekļus, pilnībā jāsadarbojas Savienības finanšu interešu aizsardzībā, jāpiešķir Komisijai, *OLAF*, Eiropas Revīzijas palātai un – attiecībā uz tām dalībvalstīm, kas īsteno ciešāku sadarbību – *EPPO*, ievērojot Regulu (ES) 2017/1939, nepieciešamās tiesības un piekļuve un jānodrošina, ka visas trešās personas, kuras iesaistītas Savienības līdzekļu īstenošanā, piešķir līdzvērtīgas tiesības.

(46) Lai nodrošinātu Savienības finanšu interešu aizsardzību, ir jāpieprasa, lai trešās valstis piešķir tiesības un piekļuvi, kas nepieciešamas atbildīgajam kredītrīkotājam, *OLAF* un Revīzijas palātai, lai visaptveroši īstenotu savu attiecīgo kompetenci.

(47) Lai optimizētu programmas efektivitāti un ietekmi, būtu jāveic darbības nolūkā veicināt atvērto standartu, atklātā pirmkoda tehnoloģiju izstrādi un izmantošanu un sadarbspēju drošas savienojamības sistēmas arhitektūrā. Brīvāka minētās sistēmas koncepcija ļautu nodrošināt labākas sinerģijas ar citiem Savienības kosmosa programmas komponentiem vai valstu pakalpojumiem un lietojumiem, optimizēt izmaksas, izvairoties no dublēšanās vienas un tās pašas tehnoloģijas izstrādē, uzlabot uzticamību, sekmēt inovāciju un izmantot plašas konkurences sniegtos ieguvumus.

(48) Lai izvairītos no nevajadzīgas pārklāšanās un samazinātu izmaksu pārsniegšanu un kavēšanos, ir nepieciešama programmas laba publiskā pārvaldība ar skaidru pienākumu un uzdevumu sadali starp dažādajiem iesaistītajiem aktoriem. Visiem pārvaldības aktoriem savas kompetences jomā un saskaņā ar saviem pienākumiem būtu jāatbalsta programmas mērķu sasniegšana.

(49) Dalībvalstis ilgu laiku ir aktīvi darbojušās kosmosa jomā. Tām ir sistēmas, infrastruktūra, valsts aģentūras un struktūras minētajā jomā. Tādēļ tās var dot būtisku ieguldījumu programmā, jo īpaši tās īstenošanā. Tās varētu sadarboties ar Savienību, lai veicinātu programmas pakalpojumus un lietojumus un nodrošinātu saskaņotību starp attiecīgajām valsts iniciatīvām un programmu. Komisija varētu spēt mobilizēt dalībvalstu rīcībā esošos līdzekļus, gūt labumu no to palīdzības un, savstarpēji vienojoties par nosacījumiem, uzticēt dalībvalstīm uzdevumus programmas īstenošanā. Attiecīgā gadījumā dalībvalstīm būtu jācenšas nodrošināt savu atveseļošanas un noturības plānu saskanību un papildināmību ar Programmu. Turklāt dalībvalstīm būtu jāveic visi nepieciešamie pasākumi, lai nodrošinātu to teritorijā esošās zemes infrastruktūras aizsardzību. Turklāt saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 243/2012/ES ([18]) dalībvalstīm būtu jāspēj nodrošināt programmai nepieciešamo frekvenču pieejamību un aizsardzību attiecīgā līmenī, lai varētu pilnībā izstrādāt un īstenot lietojumus, pamatojoties uz piedāvātajiem pakalpojumiem. Frekvencēm, kas pieejamas programmai, nevajadzētu finansiāli ietekmēt programmu.

(50) Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību (LES) 17. pantu Komisijas kā Savienības vispārējo interešu sekmētājas pienākums ir īstenot programmu, uzņemties vispārēju atbildību un veicināt tās izmantošanu. Lai optimizētu dažādo ieinteresēto personu resursus un kompetenci, Komisijai pamatotos gadījumos vajadzētu būt iespējai konkrētus uzdevumus uzticēt citiem subjektiem. Komisijai būtu jānosaka galvenās tehniskās un operacionālās prasības, kas vajadzīgas, lai īstenotu sistēmas un izstrādātu pakalpojumus. Komisijai minētās prasības būtu jānosaka pēc apspriešanās ar dalībvalstu ekspertiem, lietotājiem un citām attiecīgajām publiskajām vai privātajām ieinteresētajām personām. Visbeidzot, saskaņā ar LESD 4. panta 3. punktu Savienības kompetences īstenošana neliedz dalībvalstīm

([17]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2017/1371 (2017. gada 5. jūlijs) par cīņu pret krāpšanu, kas skar Savienības finanšu intereses, izmantojot krimināltiesības (OV L 198, 28.7.2017., 29. lpp.).

([18]) Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 243/2012/ES (2012. gada 14. marts), ar ko izveido radiofrekvenču spektra daudzgadu politikas programmu (OV L 81, 21.3.2012., 7. lpp.).

īstenot savu attiecīgo kompetenci. Tomēr, lai efektīvi izmantotu Savienības līdzekļus, ir lietderīgi, ka Komisija, cik vien iespējams, nodrošina programmas kontekstā veikto darbību atbilstību dalībvalstu veiktajām darbībām, neradot nevajadzīgu dublēšanos.

(51) Finanšu regulas 154. pantā ir noteikts, ka, pamatojoties uz ex ante novērtējuma rezultātiem, Komisijai ir jāspēj paļauties uz to personu vai subjektu sistēmām un procedūrām, kam uzticēta Savienības līdzekļu īstenošana. Vajadzības gadījumā atbilstošā iemaksu nolīgumā jānosaka konkrēti pielāgojumi šīm sistēmām un procedūrām ("uzraudzības pasākumi"), kā arī kārtība, kas attiecas uz spēkā esošajiem nolīgumiem.

(52) Ņemot vērā programmas pasaules mēroga tvērumu, tā ir izteikti starptautiska. Programmas ietvaros sniegto pakalpojumu klāsta saņēmēji būs starptautiskie partneri, to valdības un iedzīvotāji, gūstot papildu ieguvumus no Savienības un dalībvalstu starptautiskās sadarbības ar minētajiem partneriem. Attiecībā uz jautājumiem, kas saistīti ar programmu, Komisija savā kompetences jomā un Savienības vārdā varētu koordinēt darbības starptautiskajā arēnā.

(53) Pamatojoties uz pēdējos gados iegūtajām speciālajām zināšanām pārvaldības, ekspluatācijas un ar Savienības kosmosa programmas *EGNOS* un *Galileo* komponentiem saistīto pakalpojumu nodrošināšanā, Aģentūra Komisijas uzraudzībā ir vispiemērotākā struktūra visu ar valdības infrastruktūras ekspluatāciju saistīto uzdevumu īstenošanai un valdības pakalpojumu sniegšanai. Tāpēc tai minētajā nolūkā būtu jāveido jaunas attiecīgas spējas. Tad Aģentūrai būtu jāuztic valdības pakalpojumu sniegšana, un vajadzētu būt iespējai tai pilnībā vai daļēji uzticēt valdības infrastruktūras darbības pārvaldību.

(54) Attiecībā uz drošību, ņemot vērā Aģentūras pieredzi šajā jomā, Aģentūrai ar Drošības akreditācijas padomes starpniecību vajadzētu būt atbildīgai par valdības pakalpojumu un infrastruktūras drošības akreditācijas nodrošināšanu. Papildus tam – atkarībā no Aģentūras operatīvās gatavības, īpaši tajā ziņā, vai tai ir pietiekams cilvēkresursu līmenis, Aģentūrai būtu jāveic uzdevumi, ko tai uzticējusi Komisija. Ja iespējams, Aģentūrai būtu jāizmanto savas speciālās zināšanas, piemēram, visās Eiropas Globālās navigācijas satelītu sistēmas (*EGNSS*) darbībās. Uzticot uzdevumus Aģentūrai, būtu jādara pieejami pietiekami cilvēkresursi, administratīvie un finanšu resursi, lai Aģentūra varētu pilnībā veikt savus uzdevumus un misijas.

(55) Lai nodrošinātu valdības infrastruktūras ekspluatāciju un atvieglotu valdības pakalpojumu sniegšanu, būtu jāļauj Aģentūrai, izmantojot iemaksu nolīgumus, uzticēt konkrētas darbības citiem subjektiem to attiecīgajās kompetences jomās, ievērojot Komisijai piemērotos netiešas pārvaldības nosacījumus, kā noteikts Finanšu regulā.

(56) EKA ir starptautiska organizācija ar plašām speciālajām zināšanām kosmosa jomā, tostarp attiecībā uz satelītsakariem, tāpēc tā ir svarīgs programmas īstenošanas partneris dažādu Savienības kosmosa politikas aspektu īstenošanā. Šajā sakarā EKA būtu jāspēj sniegt Komisijai speciālās zināšanas, tostarp specifikāciju sagatavošanā un programmas tehnisko aspektu īstenošanā. Šajā nolūkā būtu EKA jāuztic programmas izstrādes un validēšanas darbību uzraudzība un jāatbalsta programmas īstenošanas kontekstā noslēgto līgumu izvērtēšana.

(57) Ņemot vērā ar kosmosu saistīto darbību nozīmi Savienības ekonomikā un Savienības pilsoņu dzīvē, programmas galvenajai prioritātei vajadzētu būt šādai: panākt un uzturēt augstu drošības līmeni, jo īpaši, lai aizsargātu Savienības un tās dalībvalstu intereses, tostarp attiecībā uz klasificētu un sensitīvu neklasificētu informāciju.

(58) Ņemot vērā EĀDD specializētās zināšanas un regulāros sakarus ar trešo valstu iestādēm un starptautiskām organizācijām, EĀDD būtu jāspēj palīdzēt Komisijai veikt konkrētus uzdevumus saistībā ar programmas drošību ārējo attiecību jomā saskaņā ar Padomes Lēmumu 2010/427/ES ([19]).

([19]) Padomes Lēmums 2010/427/ES (2010. gada 26. jūlijs), ar ko nosaka Eiropas Ārējās darbības dienesta organizatorisko struktūru un darbību (OV L 201, 3.8.2010., 30. lpp.).

(59) Neskarot dalībvalstu ekskluzīvo atbildību valsts drošības jautājumos, kā noteikts LES 4. panta 2. punktā, un dalībvalstu tiesības aizsargāt savas būtiskās drošības intereses saskaņā ar LESD 346. pantu, būtu jāizveido īpaša drošības pārvaldība, lai nodrošinātu programmas raitu īstenošanu. Minētajai pārvaldībai vajadzētu būt balstītai uz trim pamatprincipiem. Pirmkārt, ir būtiski, lai pēc iespējas lielākā mērā tiktu ņemta vērā dalībvalstu plašā, unikālā pieredze drošības jautājumos. Otrkārt, lai izvairītos no interešu konfliktiem un jebkādām nepilnībām drošības noteikumu piemērošanā, operacionālās funkcijas būtu jānošķir no drošības akreditācijas funkcijām. Treškārt, par visu programmas infrastruktūras vai tās daļas pārvaldību atbildīgais subjekts ir arī vispiemērotākais tam, lai pārvaldītu tam uzticēto uzdevumu drošību. Programmas drošība balstītos uz pieredzi, kas pēdējo gadu laikā gūta Savienības kosmosa programmas īstenošanā. Labai drošības pārvaldībai vajadzīga arī pienācīga funkciju sadale starp dažādajiem aktoriem. Tā kā par programmu atbild Komisija, tai, neskarot dalībvalstu prerogatīvas valsts drošības jomā, kopā ar dalībvalstīm būtu jānosaka programmai piemērojamās vispārējās drošības prasības. Jo īpaši klasificētas informācijas jomā programmas drošības pārvaldībai būtu jāatspoguļo Padomes un dalībvalstu attiecīgās lomas un kompetences jomas ESKI aizsardzībai paredzēto kriptogrāfijas produktu izvērtēšanā un apstiprināšanā.

(60) Lai nodrošinātu pakalpojuma un sistēmas darbības nepārtrauktību, būtiski ir programmas infrastruktūras kiberdrošības un fiziskās drošības pasākumi, gan uz zemes, gan kosmosā, kā arī tās fiziska dublēšana. Tāpēc, nosakot vispārējās drošības prasības, pienācīgi būtu jāņem vērā nepieciešamība aizsargāt sistēmu un tās pakalpojumus pret kiberuzbrukumiem un uz satelītiem vērstiem apdraudējumiem, tostarp, izmantojot jaunās tehnoloģijas un atbalstot reaģēšanu uz šādiem kiberuzbrukumiem un atgūšanos no tiem.

(61) Komisijai vajadzības gadījumā pēc riska un apdraudējuma analīzes būtu jānosaka drošības uzraudzības struktūra. Minētajai drošības uzraudzības struktūrai vajadzētu būt subjektam, kas reaģē uz norādījumiem, kuri izstrādāti saskaņā ar Padomes Lēmuma (KĀDP) 2021/698 ([20]) darbības jomu.

(62) Neskarot dalībvalstu prerogatīvas valsts drošības jautājumos, Komisijai un Augstajam pārstāvim katram to attiecīgajā kompetences jomā jānodrošina programmas drošība saskaņā ar šo regulu un – attiecīgā gadījumā – saskaņā ar Lēmumu (KĀDP) 2021/698.

(63) Programmas ietvaros sniegtos valdības pakalpojumus Savienības valdības līmeņa aktori izmantos kritiskās drošības, aizsardzības, drošuma misijās un operācijās, kā arī kritiskās infrastruktūras aizsardzībā. Tāpēc attiecībā uz šiem pakalpojumiem un infrastruktūru būtu jāveic drošības akreditācija.

(64) Ir nepieciešams, lai drošības akreditācijas darbības tiktu veiktas, pamatojoties uz kolektīvu atbildību par Savienības un tās dalībvalstu drošību, cenšoties panākt vienprātību un iesaistot visas drošības jomā iesaistītās personas, un lai tiktu ieviesta procedūra pastāvīgai riska uzraudzībai. Nepieciešams arī, lai tehniskas drošības akreditācijas darbības veiktu speciālisti, kuriem ir pienācīga kvalifikācija sarežģītu sistēmu akreditācijas jomā un kuriem ir atbilstīgs drošības pielaides līmenis.

(65) Saskaņā ar LES 17. pantu Komisija atbild par to programmu pārvaldību, kuras saskaņā ar Finanšu regulas noteikumiem var pastarpināti deleģēt trešām personām netiešā pārvaldībā. Šajā kontekstā ir nepieciešams, ka Komisija nodrošina, ka uzdevumi, ko programmas īstenošanas nolūkā netiešā pārvaldībā veic trešās personas, nekaitē programmas drošībai, jo īpaši attiecībā uz klasificētas informācijas kontroli. Tāpēc būtu jāprecizē, ka gadījumos, kad Komisija uztic EKA veikt uzdevumus programmas ietvaros, attiecīgajiem iemaksu nolīgumiem ir jānodrošina, ka EKA ģenerētā klasificētā informācija tiek uzskatīta par ESKI saskaņā ar Padomes Lēmumu 2013/488/ES ([21]) un Komisijas Lēmumu (ES, Euratom) 2015/444 ([22]) un par izstrādātu Komisijas pakļautībā.

([20]) Padomes Lēmums (KĀDP) 2021/698 (2021. gada 30. aprīlis) par tādu sistēmu un pakalpojumu drošību, kurus ieviež, darbina un izmanto Savienības kosmosa programmas ietvaros un kuri var ietekmēt Savienības drošību, un ar ko atceļ Lēmumu 2014/496/KĀDP (OV L 170, 12.5.2021., 178. lpp.).

([21]) Padomes Lēmums 2013/488/ES (2013. gada 23. septembris) par drošības noteikumiem ES klasificētas informācijas aizsardzībai (OV L 274, 15.10.2013., 1. lpp.).

([22]) Komisijas Lēmums (ES, Euratom) 2015/444 (2015. gada 13. marts) par drošības noteikumiem ES klasificētas informācijas aizsardzībai (OV L 72, 17.3.2015., 53. lpp.).

(66) Programmas valdības pakalpojumus Savienības un dalībvalstu aktori varētu izmantot arī drošībai un drošumam būtiskās misijās un operācijās. Tāpēc, lai aizsargātu Savienības un tās dalībvalstu būtiskās drošības intereses, ir nepieciešami pasākumi ar mērķi nodrošināt vajadzīgo neatkarības līmeni no trešām personām (trešām valstīm un trešo valstu subjektiem), aptverot visus programmas elementus. Šādi pasākumi varētu aptvert kosmosa un zemes tehnoloģijas komponentu, apakšsistēmu vai sistēmu līmenī, ražošanas nozares, kosmosa sistēmu īpašniekus un operatorus un zemes sistēmu komponentu fizisko atrašanās vietu.

(67) Pamatojoties tikai uz nolīgumu, kas jānoslēdz saskaņā ar LESD 218. pantu, Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas (EBTA) loceklēm, kas ir Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) dalībvalstis, valstīm, kas pievienojas, kandidātvalstīm un potenciālajām kandidātvalstīm, kā arī valstīm, uz kurām attiecas Eiropas kaimiņattiecību politika, un pārējām trešām valstīm var atļaut piedalīties programmā.

(68) Saskaņā ar Padomes Lēmumu (ES) 2021/1764 ([23]), fiziskās personas un tiesību subjekti, kas iedibināti aizjūras zemēs vai teritorijās, ir tiesīgi saņemt finansējumu saskaņā ar programmas noteikumiem un mērķiem un iespējamajiem režīmiem, kas piemērojami dalībvalstī, ar kuru attiecīgā aizjūras zeme vai teritorija ir saistīta.

(69) Ievērojot 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīguma par labāku likumdošanas procesu ([24]) 22. un 23. punktu, programma būtu jāizvērtē, pamatojoties uz informāciju, kas apkopota, saskaņā ar īpašām uzraudzības prasībām, bet vienlaikus izvairoties no administratīva sloga, jo īpaši dalībvalstīm, un no pārmērīga regulējuma. Minētajās prasībās vajadzības gadījumā būtu jāiekļauj izmērāmi rādītāji, ko izmanto par pamatu, lai izvērtētu programmas ietekmi. Programmas izvērtēšanā jāņem vērā saskaņā ar Regulu (ES) 2021/696 veiktā Savienības kosmosa programmas izvērtējuma konstatējumi attiecībā uz *GOVSATCOM* komponentu.

(70) Lai nodrošinātu, ka rādītāji ziņošanai par programmas īstenošanas progresu un programmas uzraudzības un izvērtēšanas sistēma ir pastāvīgi atbilstīgi, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar LESD 290. pantu attiecībā uz šīs regulas pielikumu grozīšanu attiecībā uz rādītājiem, šīs regulas papildināšanu ar noteikumiem par uzraudzības un izvērtēšanas sistēmas izveidi un šīs regulas papildināšanu, nosakot programmas kosmosa aktīvu datubāzes raksturlielumus, kā arī metodiku un procesus tās uzturēšanai un atjaunināšanai. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī, un lai minētās apspriešanās tiktu rīkotas saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu. Jo īpaši, lai deleģēto aktu sagatavošanā nodrošinātu vienādu dalību, Eiropas Parlaments un Padome visus dokumentus saņem vienlaicīgi ar dalībvalstu ekspertiem, un minēto iestāžu ekspertiem ir sistemātiska piekļuve Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās notiek deleģēto aktu sagatavošana.

(71) Labas publiskās pārvaldes interesēs un ņemot vērā sinerģijas starp programmu un *GOVSATCOM* komponentu, saskaņā ar Regulu (ES) 2021/696 izveidotajai Programmas komitejai *GOVSATCOM* konfigurācijā būtu jādarbojas arī kā komitejai programmas vajadzībām. Ar programmas drošību saistītos jautājumos Programmas komitejai būtu jātiekas īpašā drošības sastāvā.

([23]) Padomes Lēmums (ES) 2021/1764 (2021. gada 5. oktobris) par aizjūras zemju un teritoriju asociāciju ar Eiropas Savienību, ietverot attiecības starp Eiropas Savienību, no vienas puses, un Grenlandi un Dānijas Karalisti, no otras puses (Lēmums par aizjūras asociāciju, ietverot Grenlandi) (OV L 355, 7.10.2021., 6. lpp.).

([24]) OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp.

(72) Tā kā labai publiskai pārvaldībai ir vajadzīga vienāda programmas pārvaldība, ātrāka lēmumu pieņemšana un vienlīdzīga piekļuve informācijai, to subjektu pārstāvji, kam uzticēti ar programmu saistīti uzdevumi, varētu piedalīties kā novērotāji saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011 ([25]) izveidotās Programmas komitejas darbā. Šo pašu iemeslu dēļ pārstāvjiem no trešām valstīm un starptautiskajām organizācijām, kuras ar Savienību noslēgušas starptautisku nolīgumu, attiecībā uz programmu varētu būt iespēja piedalīties Programmas komitejas darbā, ievērojot drošības prasības un saskaņā ar šāda nolīguma noteikumiem. Pārstāvjiem no subjektiem, kuriem uzticēti ar programmu saistīti uzdevumi, no trešām valstīm un starptautiskajām organizācijām nevajadzētu būt tiesīgiem piedalīties Programmas komitejas balsošanas procedūrās. Nosacījumi novērotāju un *ad hoc* dalībnieku dalībai būtu jānosaka Programmas komitejas reglamentā.

(73) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai, Komisijai būtu jāpiešķir īstenošanas pilnvaras pieņemt sīki izstrādātus noteikumus par valdības pakalpojumu sniegšanu, operacionālas valdības pakalpojumu prasības, valdības pakalpojumu portfeli, iemaksu lēmumus par iemaksu nolīgumiem un darba programmas, kā arī ieviest papildu prasības trešo valstu un starptautisko organizāciju dalībai programmā. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 182/2011.

(74) Uz valdības infrastruktūru balstītie valdības pakalpojumi valdību pilnvarotiem lietotājiem pēc vispārēja noteikuma būtu jāsniedz bez maksas. Tomēr šo pakalpojumu jauda ir ierobežota. Ja Komisija pēc analīzes secina, ka trūkst jaudas, pienācīgi pamatotos gadījumos, kad pieprasījums pārsniedz piekļuves jaudu, tai būtu jāļauj pielāgot cenu politiku saskaņā ar minētajiem sīki izstrādātajiem noteikumiem par pakalpojumu sniegšanu, lai panāktu, ka piedāvājums atbilst pieprasījumam. Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai, īstenošanas pilnvaras attiecībā uz šādas cenu politikas pieņemšanu būtu jāpiešķir Komisijai. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 182/2011.

(75) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai, būtu jāpiešķir īstenošanas pilnvaras Komisijai attiecībā uz tādu pasākumu paredzēšanu, kas nepieciešami, lai noteiktu to centru atrašanās vietu, kuri pieder pie valdības zemes infrastruktūras. Šādu atrašanās vietu atlasē Komisijai būtu jāspēj ņemt vērā operacionālās un drošības prasības, kā arī esošo infrastruktūru. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 182/2011.

(76) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai, būtu jāpiešķir īstenošanas pilnvaras Komisijai attiecībā uz vispārējo drošības prasību noteikšanu. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 182/2011. Dalībvalstīm būtu jāspēj īstenot maksimālu kontroli pār programmas vispārējām drošības prasībām. Pieņemot īstenošanas aktus programmas drošības jomā, Komisijai būtu jāsaņem palīdzība no Programmas komitejas, kas tiekas īpašā drošības sastāvā. Ņemot vērā drošības jautājumu sensitīvo raksturu, Programmas komitejas priekšsēdētājam būtu jācenšas rast tādus risinājumus, kuriem Programmas komitejā ir visplašākais iespējamais atbalsts. Gadījumos, kad Programmas komiteja atzinumu nesniedz, īstenošanas aktus, ar kuriem nosaka programmas vispārējās drošības prasības, Komisijai pieņemt nevajadzētu. Ja Programmas komitejas drošības sastāvu ir paredzēts iesaistīt citādi, šādai iesaistei būtu jānotiek saskaņā ar Programmas komitejas reglamentu.

(77) Programma papildina esošo Savienības kosmosa programmu, integrējot un paplašinot tās mērķus un darbības nolūkā Savienībai izveidot drošu un kosmosā balstītu savienojamības sistēmu. Tas būtu jāņem vērā, izvērtējot programmu.

([25]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

(78) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķus nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, bet darbības mēroga un iedarbības dēļ, kas pārsniedz ikvienas atsevišķas dalībvalsts finansiālās un tehniskās iespējas, tos var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar LES 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai.

(79) Programma būtu jāizveido pieciem gadiem, lai tās ilgumu saskaņotu ar Padomes Regulā (ES, Euratom) 2020/2093 ([26]) noteikto daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam ("DFS 2021.–2027. gadam").

(80) Lai pēc iespējas drīzāk varētu sākt šīs regulas īstenošanu nolūkā sasniegt tās mērķus, tai būtu jāstājas spēkā steidzamības kārtā,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO REGULU.

I NODAĻA

Vispārīgi noteikumi

1. pants

Priekšmets

Ar šo regulu izveido Savienības drošas savienojamības programmu ("Programma") uz laiku, kas ir atlicis daudzgadu finanšu shēmā (DFS) 2021.–2027. gadam. Tajā ir noteikti programmas mērķi, budžets laikposmam no 2023. līdz 2027. gadam, Savienības finansējuma veidi un šāda finansējuma sniegšanas noteikumi, kā arī programmas īstenošanas noteikumi, ņemot vērā Regulu (ES) 2021/696.

2. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

1) "kosmiskais aparāts" ir kosmiskais aparāts, kā definēts Regulas (ES) 2021/696 2. panta 1) punktā;

2) "kosmiskās atlūzas" ir kosmiskās atlūzas, kā definēts Regulas (ES) 2021/696 2. panta 4) punktā;

3) "derīgā krava" ir aprīkojums, ko kosmiskais aparāts pārvadā noteikta uzdevuma veikšanai kosmosā;

4) "kosmosa ekosistēma" ir interaktīvu kosmosa nozares uzņēmumu tīkls, kuri, no vismazākajiem jaunuzņēmumiem līdz lielākajiem uzņēmumiem, darbojas kosmosa nozares vērtību ķēdēs un kuri aptver augšupējos un lejupējos kosmosa tirgus segmentus;

5) "Eiropas kvantiskās komunikācijas infrastruktūra" jeb "*EuroQCI*" ir savstarpēji savienota kosmosa, zemes un cietzemes infrastruktūra, kas, izmantojot kvantu tehnoloģiju, integrēta drošas savienojamības sistēmā;

6) "*GOVSATCOM* centrs" ir *GOVSATCOM* centrs, kā definēts Regulas (ES) 2021/696 2. panta 23) punktā;

7) "Aģentūra" ir Eiropas Savienības Kosmosa programmas aģentūra, kas izveidota ar Regulu (ES) 2021/696;

([26]) Padomes Regula (ES, Euratom) 2020/2093 (2020. gada 17. decembris), ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam (OV L 433 I, 22.12.2020., 11. lpp.).

8) "ES klasificēta informācija" jeb "ESKI" ir ES klasificēta informācija jeb ESKI, kā definēts Regulas (ES) 2021/696 2. panta 25) punktā;

9) "sensitīva neklasificēta informācija" ir sensitīva neklasificēta informācija, kā definēts Regulas (ES) 2021/696 2. panta 26) punktā;

10) "finansējuma apvienošanas darbība" ir finansējuma apvienošanas darbība, kā definēts Regulas (ES) 2021/696 2. panta 27) punktā.

3. pants

Programmas mērķi

1. Vispārīgie programmas mērķi ir:

a) nodrošināt, lai valdību pilnvarotiem lietotājiem Savienības teritorijā un visā pasaulē tiktu sniegti un ilgtermiņā būtu pieejami droši, autonomi, kvalitatīvi, uzticami un rentabli valdības satelītsakaru pakalpojumi, izveidojot daudzorbitālu drošas savienojamības sistēmu, kas ir civilā kontrolē, un palīdzot aizsargāt kritiskās infrastruktūras Padomes Direktīvas 2008/114/EK ([27]) nozīmē, atbalstot situācijas apzināšanos, ārējās darbības, krīzes pārvaldību un lietojumus, kas ir būtiski ekonomikai, videi, drošībai un aizsardzībai, tādējādi palielinot Savienības un dalībvalstu noturību un autonomiju un pastiprinot to satelītsakaru tehnoloģisko un rūpniecisko bāzi, vienlaikus izvairoties no pārmērīgas paļaušanās uz ārpus Savienības balstītiem risinājumiem, jo īpaši attiecībā uz kritisko infrastruktūru un piekļuvi kosmosam;

b) dot iespēju sniegt komercpakalpojumus vai pakalpojumus, ko privātais sektors, ievērojot tirgus nosacījumus un saskaņā ar Savienības tiesību aktiem, kurus piemēro konkurences jomā, piedāvā valdību pilnvarotiem lietotājiem uz komerciālas infrastruktūras pamata, lai cita starpā veicinātu turpmāku ātrdarbīgas platjoslas attīstību visā pasaulē un netraucētu savienojamību, kā arī likvidētu sakaru nestrādes zonas un palielinātu kohēziju starp dalībvalstu teritorijām, vienlaikus mazinot digitālo plaisu un attiecīgā gadījumā veicinot Direktīvas (ES) 2018/1972 3. pantā minēto vispārējo mērķu sasniegšanu.

2. Programmas konkrētie mērķi ir:

a) papildināt esošās un turpmākās *GOVSATCOM* komponenta spējas un integrēt tās drošas savienojamības sistēmā;

b) uzlabot Savienības un dalībvalstu sakaru pakalpojumu noturību, drošību un autonomiju;

c) turpināt attīstīt *EuroQCI* un pakāpeniski tās integrēt drošas savienojamības sistēmā;

d) nodrošināt tiesības izmantot orbitālās laika nišas un attiecīgās frekvences;

e) palielināt Savienības un dalībvalstu sakaru pakalpojumu robustumu un Savienības kibernoturību, izstrādājot redundances, pasīvus un reaktīvus kiberaizsardzības un operatīvās kiberdrošības pasākumus un pasākumus aizsardzībai pret kiberdraudiem, kā arī citus pasākumus, kas vērsti pret elektromagnētiskajiem draudiem;

f) ja iespējams, dot iespēju attīstīt sakaru pakalpojumus un papildu pakalpojumus, kas nav saistīti ar sakariem, jo īpaši, uzlabojot Savienības kosmosa programmas komponentus, radot sinerģijas starp tiem un paplašinot to spējas un to sniegtos pakalpojumus, kā arī ar papildu satelītu apakšsistēmu, tostarp derīgo kravu, mitināšanas, starpniecību attīstot ar sakariem nesaistītus pakalpojumus, kas sniedzami dalībvalstīm;

g) sekmēt inovāciju, efektivitāti, kā arī revolucionāru tehnoloģiju un inovatīvu uzņēmējdarbības modeļu izstrādi un izmantošanu visā Eiropas kosmosa ekosistēmā, tostarp *New Space* dalībniekus, jaunus tirgus dalībniekus, jaunuzņēmumus un MVU, lai stiprinātu Savienības kosmosa nozares konkurētspēju;

h) uzlabot drošu savienojamību stratēģiskas nozīmes ģeogrāfiskajos apgabalos, piemēram, Āfrikā un Arktikā, kā arī Baltijas jūras, Melnās jūras, Vidusjūras reģionos un Atlantijas okeānā;

([27]) Padomes Direktīva 2008/114/EK (2008. gada 8. decembris) par to, lai apzinātu un noteiktu Eiropas Kritiskās infrastruktūras un novērtētu vajadzību uzlabot to aizsardzību (OV L 345, 23.12.2008., 75. lpp.).

i) uzlabot kosmosā veikto darbību drošību un ilgtspēju, īstenojot piemērotus pasākumus, lai nodrošinātu un veicinātu atbildīgu rīcību kosmosā, īstenojot programmu, tostarp cenšoties novērst kosmisko atlūzu skaita pieaugumu.

3. Prioritātes piešķiršana šā panta 2. punkta c) apakšpunktā minētajiem papildu pakalpojumiem, kas nav saistīti ar sakariem, un to izstrāde, kā arī attiecīgais to finansējums atbilst Regulas (ES) 2021/696 mērķiem, un tos izskata attiecīgā Programmas komitejas sastāva sanāksmē, kā noteikts Regulā (ES) 2021/696.

4. pants

Programmas darbības

1. Regulas 10. panta 1. punktā minēto valdības pakalpojumu sniegšanu nodrošina, veicot šādas pakāpeniskas darbības, kas papildina Savienības kosmosa programmas GOVSATCO komponentu un integrē to drošas savienojamības sistēmā:

a) definēšana, projektēšana, izstrāde, validēšana un saistītās ieviešanas darbības kosmosa un zemes infrastruktūras izveidei, kas nepieciešama pirmo valdības pakalpojumu sniegšanai līdz 2024. gadam;

b) pakāpeniskas ieviešanas darbības kosmosa un zemes infrastruktūras pabeigšanai, kuras nepieciešama modernu valdības pakalpojumu sniegšanai, lai valdību pilnvarotu lietotāju vajadzības apmierinātu pēc iespējas ātrāk ar mērķi līdz 2027. gadam sasniegt pilnīgu darbības jaudu;

c) *EuroQCI* izstrāde un ieviešana, lai to pakāpeniski integrētu drošas savienojamības sistēmā;

d) ekspluatācijas darbības, ar ko sniedz valdības pakalpojumus, kuru vidū ir kosmosa un zemes infrastruktūras ekspluatācija, uzturēšana, pastāvīga pilnveide un aizsardzība, tostarp tās papildināšana un tās novecošanas pārvaldība;

e) nākamo paaudžu kosmosa un zemes infrastruktūras izstrāde un valdības pakalpojumu attīstība.

2. Komercpakalpojumu sniegšanu nodrošina 19. pantā minētie darbuzņēmēji.

5. pants

Drošas savienojamības sistēmas infrastruktūra

1. Drošas savienojamības sistēmu izveido, nosakot, projektējot, izstrādājot, veidojot un ekspluatējot daudzorbitālu savienojamības infrastruktūru, kas ir pielāgota izmaiņām valdības pieprasījumā pēc satelītsakariem un kas nodrošina zemu latentumu. Tā ir modulāra, lai sasniegtu 3. pantā izklāstītos mērķus un izveidotu pakalpojumu portfeli valdības pakalpojumiem, kas izklāstīti 10. panta 1. punktā. Tā papildina un integrē esošās un turpmākās jaudas, kuras izmanto saistībā ar *GOVSATCOM* komponentu. Tā sastāv no šā panta 2. punktā minētās valdības infrastruktūras un šā panta 4. punktā minētās komerciālās infrastruktūras.

2. Drošas savienojamības sistēmas valdības infrastruktūra ietver visus saistītos zemes un kosmosa aktīvus, kas nepieciešami valdības pakalpojumu sniegšanai, kā izklāstīts šīs regulas 10. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā, tostarp šādus aktīvus:

a) vai nu satelīti, vai satelītu apakšsistēmas, tostarp derīgās kravas;

b) *EuroQCI*;

c) infrastruktūra valdības infrastruktūras un valdības pakalpojumu drošības uzraudzībai;

d) zemes infrastruktūra pakalpojumu sniegšanai valdību pilnvarotiem lietotājiem, tostarp *GOVSATCOM* zemes segmenta infrastruktūra, kas jāpaplašina, jo īpaši *GOVSATCOM* centri, kas minēti Regulas (ES) 2021/696 67. pantā.

Valdības infrastruktūrā attiecīgā gadījumā ir izmitinātas papildu satelītu apakšsistēmas, jo īpaši derīgās kravas, kuras saskaņā ar Regulā (ES) 2021/696 izklāstītajiem noteikumiem var izmantot kā daļu no kosmosā bāzētās to Savienības kosmosa programmas komponentu infrastruktūras, kuri minēti Regulas (ES) 2021/696 3. pantā, kā arī satelītu apakšsistēmas, ko izmanto dalībvalstīm sniegtiem pakalpojumiem, kas nav saistīti ar sakariem.

3. Komisija ar īstenošanas aktiem vajadzības gadījumā pieņem pasākumus, kas nepieciešami, lai saskaņā ar šīs regulas 30. panta 3. punktā minētajām vispārējām drošības prasībām atklātā un pārredzamā procedūrā noteiktu to centru atrašanās vietu, kuri pieder pie valdības zemes infrastruktūras. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta šīs regulas 47. panta 3. punktā.

Lai aizsargātu Savienības un tās dalībvalstu drošības intereses, šā punkta pirmajā daļā minētie centri, ja iespējams, atrodas dalībvalstu teritorijā, un tos reglamentē izmitināšanas nolīgums tāda administratīvais nolīguma veidā, kas noslēgts starp Savienību un attiecīgo dalībvalsti.

Ja centrus nav iespējams izvietot dalībvalstu teritorijā, Komisija var noteikt šādu centru atrašanās vietu to EBTA dalībvalstu teritorijā, kuras ir EEZ dalībvalstis, vai citas trešās valsts teritorijā, ievērojot izmitināšanas nolīgumu starp Savienību un attiecīgo trešo valsti, kas noslēgts saskaņā ar LESD 218. pantu.

Neatkarīgi no šā punkta pirmās daļas *GOVSATCOM* centru atrašanās vietu nosaka saskaņā ar Regulas (ES) 2021/696 67. panta 2. punktu.

4. Drošās savienojamības sistēmas komerciālā infrastruktūra aptver visus kosmosa un zemes aktīvus, kas nav valdības infrastruktūras daļa. Komerciālā infrastruktūra nepasliktina valdības infrastruktūras darbību vai drošību. Komerciālo infrastruktūru un visus ar to saistītos riskus pilnībā finansē 19. pantā minētie darbuzņēmēji, lai sasniegtu 3. panta 1. punkta b) apakšpunktā minēto mērķi.

5. Lai aizsargātu Savienības drošības intereses, valdības infrastruktūras kosmosa aktīvus palaiž tādi pastāvošie un turpmākie pakalpojumu sniedzēji, tostarp tie, kas izmanto mazas nesējraķetes un mikronesējraķetes, kuri atbilst 22. pantā izklāstītajiem attiecināmības un dalības nosacījumiem, un tikai pamatotos ārkārtas apstākļos – no trešās valsts teritorijas.

6. pants

Īpašumtiesības uz aktīviem un aktīvu izmantošana

1. Savienībai pieder visi materiālie un nemateriālie aktīvi, kuri ir daļa no valdības infrastruktūras, kas izstrādāta saskaņā ar programmu, kā minēts 5. panta 2. punktā un 19. panta 10. punktā, izņemot *EuroQCI* cietzemes infrastruktūru, kas pieder dalībvalstīm. Šajā nolūkā Komisija nodrošina, lai līgumi, nolīgumi un citas vienošanās attiecībā uz darbībām, kuru rezultātā šādi aktīvi var tikt radīti vai izstrādāti, saturētu noteikumus, kas nodrošina Savienības īpašumtiesības uz minētajiem aktīviem.

2. Komisija nodrošina, ka Savienībai ir šādas tiesības:

a) tiesības lietot frekvences, kas ir nepieciešamas valdības infrastruktūras ģenerēto signālu pārraidīšanai, saskaņā ar piemērojamiem tiesību aktiem un attiecīgajiem licences līgumiem, un kas tiek nodrošinātas ar attiecīgajiem dalībvalstu sniegtajiem frekvenču piešķīrumiem, kuri paliek dalībvalstu atbildībā;

b) tiesības valdības pakalpojumu sniegšanai piešķirt augstāku prioritāti nekā komercpakalpojumiem saskaņā ar noteikumiem, kas jānosaka 19. pantā minētajos līgumos un ņemot vērā 12. panta 1. punktā minēto valdību pilnvarotu lietotāju vajadzības.

3. Komisija tiecas noslēgt līgumus, nolīgumus vai citas vienošanās ar trešām personām, tostarp ar 19. pantā minētajiem darbuzņēmējiem, par:

a) jau iepriekš pastāvošajām īpašumtiesībām uz materiālajiem un nemateriālajiem aktīviem, kas ir daļa no valdības infrastruktūras;

b) īpašumtiesību vai licences tiesību iegūšanu uz citiem valdības infrastruktūras īstenošanai nepieciešamajiem materiālajiem un nemateriālajiem aktīviem.

4. Ja šā panta 1., 2. un 3. punktā minētie aktīvi ir intelektuālā īpašuma tiesības, Komisija pārvalda minētās tiesības pēc iespējas efektīvi, ņemot vērā:

a) nepieciešamību aizsargāt aktīvus un piešķirt tiem vērtību;

b) visu ieinteresēto personu leģitīmās intereses;

c) nepieciešamību nodrošināt konkurētspējīgus un labi funkcionējošus tirgus un izstrādāt jaunas tehnoloģijas;

d) nepieciešamību nodrošināt programmas sniegto pakalpojumu nepārtrauktību.

5. Komisija attiecīgā gadījumā nodrošina, ka attiecīgajos līgumos, nolīgumos un citos noteikumos ir ietverta iespēja minētās intelektuālā īpašuma tiesības nodot trešām personām vai trešām personām, tostarp intelektuālā īpašuma radītājam, piešķirt licences attiecībā uz minētajām tiesībām un ka šādas trešās personas var brīvi izmantot minētās tiesības, ja tas ir nepieciešams to uzdevumu izpildei saskaņā ar šo regulu.

7. pants

Darbības inovatīvas un konkurētspējīgas Savienības kosmosa ekosistēmas atbalstam

1. Saskaņā ar šīs regulas 3. panta 2. punkta g) apakšpunktā minētajiem mērķiem programma atbalsta inovatīvu un konkurētspējīgu Savienības kosmosa ekosistēmu, tostarp *New Space*, un jo īpaši Regulas (ES) 2021/696 6. pantā noteiktās darbības.

2. Komisija visā Programmas darbības laikā stimulē inovāciju Savienības kosmosa ekosistēmā, tostarp *New Space*, šim nolūkam:

a) nosakot kritērijus 19. pantā minēto līguma slēgšanas tiesību piešķiršanai, ar kuriem nodrošina plašāku jaunuzņēmumu un MVU dalību no visas Savienības un visā vērtību ķēdē;

b) prasot, lai 19. pantā minētie darbuzņēmēji iesniegtu plānu, kā saskaņā ar 21. pantu maksimāli palielināt jaunu tirgus dalībnieku, jaunuzņēmumu un MVU no visas Savienības integrāciju darbībās saskaņā ar 19. pantā minētajiem līgumiem;

c) prasot 19. pantā minētajos līgumos, lai jauni tirgus dalībnieki, jaunuzņēmumi, MVU un vidējas kapitalizācijas sabiedrības no visas Savienības galalietotājiem varētu sniegt paši savus pakalpojumus;

d) veicinot atvērto standartu, atklātā pirmkoda tehnoloģiju un sadarbspējas izmantošanu un izstrādi drošas savienojamības sistēmas arhitektūrā, lai pieļautu sinerģijas, optimizētu izmaksas, uzlabotu uzticamību, veicinātu inovāciju un izmantotu plašas konkurences sniegtās priekšrocības;

e) veicinot tādu kritisko tehnoloģiju izstrādi un ražošanu Savienībā, kas nepieciešamas valdības pakalpojumu izmantošanai.

3. Komisija arī:

a) atbalsta pakalpojumu līgumu noslēgšanu un apkopošanu programmas vajadzībām ar mērķi ilgtermiņā piesaistīt un stimulēt privātās investīcijas, tostarp, izmantojot kopīgu iepirkumu;

b) veicina un sekmē plašāku sieviešu dalību un iepirkuma procedūras dokumentācijā nosaka līdztiesības un iekļaušanas mērķus;

c) veicina augsta līmeņa prasmju attīstīšanu ar kosmosu saistītās jomās un apmācības pasākumus.

8. pants

Vides un kosmosa ilgtspēja

1. Programmu īsteno, lai nodrošinātu vides un kosmosa ilgtspēju. Tālab 19. pantā minētajos līgumos un procedūrās iekļauj noteikumus par:

a) infrastruktūras izstrādes, ražošanas un ieviešanas radīto siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanu līdz minimumam;

b) shēmas izveidi, kas paredzēta, lai kompensētu atlikušās siltumnīcefekta gāzu emisijas;

c) piemērotiem pasākumiem, kas vajadzīgi, lai samazinātu kosmisko aparātu radītu redzamu un neredzamu radiācijas piesārņojumu, kurš var kavēt astronomiskos novērojumus vai citu veidu pētījumus un novērojumus;

d) piemērotu kosmisko aparātu sadursmju novēršanas tehnoloģiju izmantošanu;

e) tāda visaptveroša ietekmes mazināšanas plāna iesniegšanu un īstenošanu pirms izvēršanas posma, kurš attiecas uz kosmiskajām atlūzām, tostarp uz orbitālajiem pozicionēšanas datiem, un kura mērķis ir nodrošināt, lai grupas satelīti izvairītos no kosmiskajām atlūzām.

2. Šīs regulas 19. pantā minētajos līgumos un procedūrās ietvert pienākumu sniegt datus, jo īpaši efemerīdas datus un datus par plānotiem manevriem, tādiem subjektiem, kas atbild par *SST* informācijas sagatavošanu, kā definēts Regulas (ES) 2021/696 2. panta 10) punktā, un *SST* pakalpojumiem, kā minēts tās pašas regulas 55. pantā.

3. Komisija nodrošina, ka tiek uzturēta visaptveroša programmas kosmosa aktīvu datubāze, kurā jo īpaši ir dati, kas saistīti ar vides un kosmosa ilgtspējas aspektiem.

4. Komisija pieņem deleģētos aktus saskaņā ar 45. pantu, lai papildinātu šo regulu, precizējot raksturlielumus un nosakot metodiku un procesus šā panta 3. punktā minētās datubāzes uzturēšanai un atjaunināšanai.

5. Saskaņā ar 4. punktu pieņemto deleģēto aktu darbības jomā ietilpst tikai:

a) Savienībai piederošie kosmosa aktīvi, kā minēts 5. panta 2. punktā un 19. panta 10. punktā;

b) 19. pantā minētajiem darbuzņēmējiem piederošie kosmosa aktīvi, kā minēts 5. panta 4. punktā un 19. panta 10. punktā.

II NODAĻA

Pakalpojumi un dalībnieki

9. pants

Valdības pakalpojumi

1. Valdības pakalpojumi tiek sniegti 11. panta 1., 2. un 3. punktā minētajiem programmas dalībniekiem.

2. Komisija ar īstenošanas aktiem pieņem sīki izstrādātus noteikumus par valdības pakalpojumu sniegšanu, ņemot vērā Regulas (ES) 2021/696 66. pantu un pamatojoties uz konsolidēto pieprasījumu attiecībā uz pašreizējām un gaidāmajām vajadzībām saistībā ar dažādiem pakalpojumiem, kā noteikts kopā ar dalībvalstīm, un resursu dinamisku piešķiršanu un prioritāšu noteikšanu valdības pakalpojumiem starp dažādiem programmas dalībniekiem atbilstoši lietotāju vajadzību būtiskumam un kritiskajai nozīmei un attiecīgā gadījumā izmaksu efektivitātei.

3. Valdības pakalpojumus, kas minēti 10. panta 1. punktā, valdību pilnvarotiem lietotājiem sniedz bez maksas.

4. Komisija 10. panta 2. punktā minētos pakalpojumus iegādājas atbilstīgi tirgus nosacījumiem saskaņā ar piemērojamiem Finanšu regulas noteikumiem ar mērķi garantēt minēto pakalpojumu sniegšanu visām dalībvalstīm. Precīzu jaudu un budžeta piešķīrumu minētajiem pakalpojumiem nosaka šā panta 2. punktā minētajā īstenošanas aktā, pamatojoties uz dalībvalstu ieguldījumu.

5. Atkāpjoties no šā panta 3. punkta, Komisija pienācīgi pamatotos gadījumos, kad tas ir absolūti nepieciešams, lai saskaņotu valdības pakalpojumu piedāvājumu un pieprasījumu, ar īstenošanas aktiem pieņem cenu politiku, kas atbilst Regulas (ES) 2021/696 63. panta 1. punktā minētajai cenu politikai.

Pieņemot cenu politiku, Komisija nodrošina, ka valdības pakalpojumu sniegšana nekropļo konkurenci, ka valdības pakalpojumu netrūkst un ka noteiktā cena neradīs pārmērīgu kompensāciju 19. pantā minētajiem darbuzņēmējiem.

6. Šā panta 2. un 5. punktā minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 47. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

7. Pakāpenisku valdības pakalpojumu sniegšanu nodrošina tā, kā noteikts 10. panta 1. punktā minētajā pakalpojumu portfelī, atkarībā no drošas savienojamības sistēmas infrastruktūras pieejamības, pēc 4. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā noteikto darbību īstenošanas un attiecīgā gadījumā pamatojoties uz esošajiem pakalpojumiem un spējām un izmantojot tos.

8. Sniedzot valdības pakalpojumus, nodrošina vienlīdzīgu attieksmi pret dalībvalstīm saskaņā ar to vajadzībām, kā minēts 25. panta 7. punktā.

10. pants

Pakalpojumu portfelis valdības pakalpojumiem

1. Pakalpojumu portfeli valdības pakalpojumiem izveido saskaņā ar šā panta 4. punktu. Tas ietver vismaz šādas pakalpojuma kategorijas un papildina Regulas (ES) 2021/696 63. panta 3. punktā minēto *GOVSATCOM* pakalpojumu portfeli:

a) tikai valdību pilnvarotiem lietotājiem pieejami pakalpojumi, kuri balstīti uz valdības infrastruktūru, kam nepieciešams augsts drošības līmenis un kas nav piemēroti šā panta 2. punktā minētajiem pakalpojumiem, piemēram, stabils zema latentuma pakalpojums visā pasaulē vai stabila kosmosa datu pārraide;

b) kvantiskās komunikācijas pakalpojumi, piemēram, *QKD* pakalpojumi.

2. Valdības pakalpojumu portfelis ietver arī pakalpojumus valdību pilnvarotiem lietotājiem, pamatojoties uz komerciālo infrastruktūru, piemēram, nodrošināts pasaules mēroga zema latentuma pakalpojums vai pasaules mēroga šaurjoslas pakalpojums.

3. Pakalpojumu portfelis valdības pakalpojumiem ietver arī tehniskās specifikācijas katrai pakalpojuma kategorijai, piemēram, ģeogrāfisko pārklājumu, frekvenci, joslas platumu, lietotāja aprīkojumu un drošības elementus.

4. Komisija ar īstenošanas aktiem pieņem pakalpojumu portfeli valdības pakalpojumiem. Minēto īstenošanas aktu pamatā ir šā panta 5. punktā minētās operacionālās prasības, dalībvalstu ieguldījums un 30. panta 3. punktā minētās vispārējās drošības prasības.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 47. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

5. Komisija ar īstenošanas aktiem pieņem operacionālās prasības valdības pakalpojumiem tehnisko specifikāciju un īstenošanas plānu veidā, kas jo īpaši attiecas uz krīzes pārvarēšanu, situācijas apzināšanos, svarīgākās infrastruktūras pārvaldību, tostarp diplomātiskajiem un aizsardzības sakaru tīkliem, un citām valdību pilnvarotu lietotāju vajadzībām. Minēto operacionālo prasību pamatā ir programmas lietotāju prasības, kas pielāgotas, lai apmierinātu apstiprināto pieprasījumu, un tajās ņem vērā prasības, kas izriet no esošā lietotāju aprīkojuma un tīkliem un operacionālās prasības *GOVSATCOM* pakalpojumiem, kuras pieņemtas saskaņā ar Regulas (ES) 2021/696 63. panta 2. punktu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta šīs regulas 47. panta 3. punktā.

6. Noteikumus tādu pakalpojumu sniegšanai, ko sniedz, izmantojot komerciālo infrastruktūru, un saistītos riskus nosaka 19. pantā minētajos līgumos.

11. pants

Programmas dalībnieki un kompetentās iestādes

1. Dalībvalstis, Padome, Komisija un EĀDD ir programmas dalībnieki, ciktāl tie autorizē valdības pakalpojumu lietotājus vai nodrošina jaudu, objektus vai iekārtas.

2. Savienības aģentūras un struktūras var kļūt par programmas dalībniecēm, ciktāl tas ir nepieciešams to uzdevumu izpildei un saskaņā ar sīki izstrādātiem noteikumiem, kuri paredzēti administratīvā nolīgumā, kas noslēgts starp attiecīgo aģentūru vai struktūru un to uzraugošo Savienības iestādi.

3. Trešās valstis un starptautiskās organizācijas var kļūt par programmas dalībniecēm saskaņā ar 39. pantu.

4. Katrs programmas dalībnieks izraugās vienu par drošu savienojamību atbildīgo kompetento iestādi.

Programmas dalībniekus uzskata par atbilstošiem pirmajā daļā minētajai prasībai, ja tie atbilst abiem turpmāk minētajiem kritērijiem:

a) tie ir arī *GOVSATCOM* dalībnieki saskaņā ar Regulas (ES) 2021/696 68. pantu;

b) tie ir izraudzījušies kompetento iestādi saskaņā ar Regulas (ES) 2021/696 68. panta 4. punktu.

5. Prioritāšu noteikšanu valdības pakalpojumiem starp katra programmas dalībnieka autorizētajiem lietotājiem nosaka un īsteno minētais programmas dalībnieks.

6. Šā panta 4. punktā minētā par drošu savienojamību atbildīgā kompetentā iestāde nodrošina, ka:

a) valdības pakalpojumu izmantošana atbilst 30. panta 3. punktā minētajām vispārējām drošības prasībām;

b) ir noteiktas un tiek pārvaldītas tiesības piekļūt valdības pakalpojumiem;

c) valdības pakalpojumu izmantošanai nepieciešamo lietotāja aprīkojumu un ar to saistītos elektronisko sakaru savienojumus un informāciju izmanto un pārvalda saskaņā ar vispārējām drošības prasībām, kas minētas 30. panta 3. punktā;

d) ir izveidots centrālais kontaktpunkts, kura uzdevums ir vajadzības gadījumā palīdzēt ziņošanā par drošības riskiem un apdraudējumiem, sevišķi par to, ka konstatēti potenciāli kaitīgi elektromagnētiskie traucējumi, kas ietekmē programmas pakalpojumus.

12. pants

Valdības pakalpojumu lietotāji

1. Par valdības pakalpojumu lietotājiem var tikt autorizēti šādi subjekti:

a) Savienības vai dalībvalsts publiska iestāde vai struktūra, kurai uzticēta valsts varas īstenošana;

b) fiziska vai juridiska persona, kas rīkojas a) apakšpunktā minētā subjekta vārdā un tā kontrolē.

2. Šā panta 1. punktā minētos valdības pakalpojumu lietotājus 11. pantā minētie programmas dalībnieki pienācīgi pilnvaro izmantot valdības pakalpojumus, un minētie lietotāji ievēro 30. panta 3. punktā minētās vispārējās drošības prasības.

III NODAĻA

Budžeta ieguldījums un finansēšanas mehānismi

13. pants

Budžets

1. Finansējums programmas īstenošanai laikposmā no 2023. gada 1. janvāra līdz 2027. gada 31. decembrim un saistīto risku segšanai ir 1,65 miljardi EUR faktiskajās cenās.

Pirmajā daļā minēto summu no 2021.–2027. gada DFS indikatīvi sadala šādi:

a) 1 miljards EUR no 1. izdevumu kategorijas (vienotais tirgus, inovācija un digitālā joma);

b) 0,5 miljardi EUR no 5. izdevumu kategorijas (Drošība un aizsardzība);

c) 0,15 miljardi EUR no 6. izdevumu kategorijas (Kaimiņattiecības un pasaule).

2. Programmu papildina ar summu 0,75 miljardu EUR apmērā, ko īsteno saskaņā ar pamatprogrammu "Apvārsnis Eiropa", *GOVSATCOM* komponentu un Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentu (*NDICI*) "Eiropa pasaulē" par maksimālo indikatīvo summu attiecīgi 0,38 miljardi EUR, 0,22 miljardi EUR un 0,15 miljardi EUR. Minēto finansējumu īsteno, ievērojot mērķus, noteikumus un procedūras, kas izklāstīti attiecīgi Regulā (ES) 2021/695 un Lēmumā (ES) 2021/764, un Regulās (ES) 2021/696 un (ES) 2021/947.

3. Šā panta 1. punkta pirmajā daļā minēto summu izmanto, lai segtu visas darbības, kas nepieciešamas 3. panta 1. punkta a) apakšpunktā minēto mērķu sasniegšanai un 9. panta 4. punktā minētos pakalpojumu iegādei. Šādi izdevumi var attiekties arī uz:

a) ekspertu pētījumiem un sanāksmēm, it īpaši to izmaksu un laika ierobežojumu ievērošanu;

b) informācijas un komunikācijas darbībām, tostarp korporatīvo komunikāciju par Savienības politikas prioritātēm, ja tās ir tieši saistītas ar šīs regulas mērķiem, jo īpaši, lai radītu sinerģijas ar citām Savienības politikas jomām;

c) informācijas tehnoloģiju tīkliem, kuru funkcija ir informācijas apstrāde vai apmaiņa, un Komisijas īstenotajiem administratīvās pārvaldības pasākumiem, tostarp drošības jomā;

d) tehnisko un administratīvo palīdzību, kas vajadzīga programmas īstenošanai, piemēram, sagatavošanas, uzraudzības, kontroles, revīzijas un izvērtēšanas darbībām, tostarp korporatīvajām informācijas tehnoloģiju sistēmām.

4. Darbībām, kas saņem kumulatīvu finansējumu no dažādām Savienības programmām, revīziju veic tikai vienreiz, aptverot visas iesaistītās programmas un to attiecīgos piemērojamos noteikumus.

5. Budžeta saistības darbībām, kas ilgst ilgāk par vienu finanšu gadu, var sadalīt gada maksājumos pa vairākiem gadiem.

6. Pēc attiecīgās dalībvalsts pieprasījuma resursus, kas dalībvalstīm piešķirti dalītā pārvaldībā, var pārvietot uz programmu, ievērojot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2021/1060 ([28]) 26. pantā izklāstītos nosacījumus. Komisija apgūst minētos resursus tieši, saskaņā ar Finanšu regulas 62. panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunktu, vai netieši, saskaņā ar minētās daļas c) apakšpunktu. Minētos resursus izmanto attiecīgās dalībvalsts labā.

14. pants

Kumulatīvais un alternatīvais finansējums

Darbība, kas ir saņēmusi ieguldījumu no citas Savienības programmas, tostarp dalītā pārvaldībā esošu finansējumu, var saņemt arī ieguldījumu saskaņā ar programmu, ar noteikumu, ka ieguldījumi nesedz vienas un tās pašas izmaksas. Attiecīgajam ieguldījumam darbībā piemēro attiecīgās Savienības programmas noteikumus. Kumulatīvais finansējums nepārsniedz darbības kopējās attiecināmās izmaksas. Atbalstu no dažādajām Savienības programmām var aprēķināt proporcionāli saskaņā ar dokumentiem, kuros izklāstīti atbalsta nosacījumi.

15. pants

Papildu ieguldījumi programmā

1. Programma var saņemt papildu finansiālos ieguldījumus vai ieguldījumus natūrā no:

a) Savienības aģentūrām un struktūrām;

b) dalībvalstīm saskaņā ar attiecīgiem nolīgumiem;

c) programmā iesaistītām trešām valstīm saskaņā ar attiecīgiem nolīgumiem;

d) starptautiskām organizācijām saskaņā ar attiecīgiem nolīgumiem.

2. Šā panta 1. punktā minēto papildu finansiālo ieguldījumu un ieņēmumus saskaņā ar šīs regulas 9. panta 5. punktu uzskata par ārējiem piešķirtajiem ieņēmumiem saskaņā ar Finanšu regulas 21. panta 5. punktu.

16. pants

EKA ieguldījums

EKA saskaņā ar saviem iekšējiem noteikumiem un procedūrām, izmantojot EKA fakultatīvās programmas, var sniegt ieguldījumu programmas izstrādes un validēšanas darbībās, kas izriet no 19. panta 1. punktā minētās iepirkuma pieejas, vienlaikus aizsargājot Savienības un tās dalībvalstu būtiskās drošības intereses.

([28]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1060 (2021. gada 24. jūnijs), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu Plus, Kohēzijas fondu, Taisnīgas pārkārtošanās fondu un Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fondu un finanšu noteikumus attiecībā uz tiem un uz Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu, Iekšējās drošības fondu un Finansiāla atbalsta instrumentu robežu pārvaldībai un vīzu politikai (OV L 231, 30.6.2021., 159. lpp.).

17. pants

Privātā sektora ieguldījumi

Komerciālo infrastruktūru, kas minēta 5. pantā, pilnībā finansē 19. pantā minētie darbuzņēmēji, lai sasniegtu 3. panta 1. punkta b) apakšpunktā minēto mērķi.

18. pants

Savienības finansējuma īstenošana un veidi

1. Programmu īsteno tiešā pārvaldībā saskaņā ar Finanšu regulu vai netiešā pārvaldībā kopā struktūrām, kā noteikts Finanšu regulas 62. panta 1. punkta pirmās daļas c) apakšpunktā.

2. Programma var nodrošināt finansējumu jebkurā no veidiem, kas noteikti Finanšu regulā, jo īpaši kā dotācijas, godalgas un iepirkumu. Tajā var būt paredzēts arī finansējums finanšu instrumentu veidā finansējuma apvienošanas darbības ietvaros.

IV NODAĻA

Programmas īstenošana

19. pants

Īstenošanas modelis

1. Programmu attiecīgā gadījumā īsteno, izmantojot pakāpenisku pieeju, līdz tiek pabeigtas 4. pantā noteiktās darbības. Komisija, koordinējot ar dalībvalstīm, nodrošina, ka iepirkuma pieeja pieļauj pēc iespējas plašāku konkurenci, lai veicinātu visas rūpnieciskās vērtības ķēdes pienācīgu dalību līgumos, kas saistīti ar 10. panta 1. punktā minēto pakalpojumu sniegšanu, un līgumos, kas saistīti ar 10. panta 2. punktā minēto pakalpojumu iegādi.

2. Šīs regulas 4. pantā noteiktās darbības īsteno, izmantojot vairākus līgumus, kuru slēgšanas tiesības piešķir atbilstīgi Finanšu regulai un iepirkuma principiem saskaņā ar šīs regulas 20. pantu un kuri var būt koncesijas līgumi, piegādes, pakalpojumu vai būvdarbu līgumi vai jaukti līgumi.

3. Šajā pantā minētos līgumus noslēdz saskaņā ar tiešu vai netiešu pārvaldību, un tie var būt Finanšu regulas 165. panta 1. punktā minētais starpiestāžu iepirkums starp Komisiju un Aģentūru, saskaņā ar kuru Komisija uzņemas vadošās līgumslēdzējas iestādes lomu.

4. Šā panta 1. punktā minētā iepirkuma pieeja un šajā pantā minētie līgumi atbilst 9. panta 2. punktā, 10. panta 4. punktā un 10. panta 5. punktā minētajiem īstenošanas aktiem.

5. Ja šā panta 1. punktā minētā iepirkuma pieeja tiek īstenota kā koncesijas līgumi, minētajos koncesijas līgumos izklāsta drošas savienojamības sistēmas valdības infrastruktūras arhitektūru, funkcijas, pienākumus, finanšu shēmu un risku sadali starp Savienību un darbuzņēmējiem, ņemot vērā īpašumtiesību režīmu saskaņā ar 6. pantu un programmas finansējumu saskaņā ar III nodaļu.

6. Ja koncesijas līguma slēgšanas tiesības netiek piešķirtas, Komisija nodrošina 3. panta 1. punkta a) apakšpunktā minētā mērķa optimālu īstenošanu, attiecīgā gadījumā noslēdzot piegādes, pakalpojumu vai būvdarbu līgumu vai jauktu līgumu.

7. Komisija veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu valdības pakalpojumu nepārtrauktību, ja šajā pantā minētie darbuzņēmēji nespēj pildīt savus pienākumus.

8. Attiecīgā gadījumā iepirkuma procedūras attiecībā uz šajā pantā minētajiem līgumiem var īstenot arī kā kopīgus iepirkumus ar dalībvalstīm saskaņā ar Finanšu regulas 165. panta 2. punktu.

9. Ar šajā pantā minētajiem līgumiem jo īpaši nodrošina, ka tādu pakalpojumu sniegšanā, kas balstās uz komerciālo infrastruktūru, tiek saglabātas Savienības būtiskās intereses un 3. pantā minētie programmas vispārīgie un konkrētie mērķi. Minētajos līgumos iekļauj arī atbilstošus aizsardzības pasākumus, lai izvairītos no jebkādas pārmērīgas kompensācijas šajā pantā minētajiem darbuzņēmējam, konkurences izkropļojumiem, interešu konfliktiem, nepamatotas diskriminācijas vai jebkādām citām slēptām netiešām priekšrocībām. Šādi aizsardzības pasākumi var ietvert pienākumu nodalīt valdības pakalpojumu sniegšanu no komercpakalpojumu sniegšanas uzskaites, tostarp strukturāli un juridiski no vertikāli integrētā operatora nošķirta subjekta izveidi valdības pakalpojumu sniegšanai un atklātas, taisnīgas, pamatotas un nediskriminējošas piekļuves nodrošināšanu komercpakalpojumu sniegšanai nepieciešamajai infrastruktūrai. Līgumi arī nodrošina 22. panta nosacījumu izpildi visā to darbības laikā.

10. Ja sinerģiju nodrošināšanai valdības pakalpojumi un komercpakalpojumi balstās uz kopīgām apakšsistēmām vai saskarnēm, šajā pantā minētajos līgumos arī nosaka, kura no minētajām saskarnēm un kopīgajām apakšsistēmām ir daļa no valdības infrastruktūras, lai nodrošinātu Savienības un tās dalībvalstu drošības interešu aizsardzību.

20. pants

Iepirkuma principi

1. Publisko iepirkumu programmas ietvaros veic saskaņā ar Finanšu regulā paredzētajiem iepirkuma noteikumiem.

2. Publisko iepirkumu procedūrās programmas vajadzībām, papildinot Finanšu regulā noteiktos principus, līgumslēdzēja iestāde rīkojas saskaņā ar šādiem principiem:

a) veicināt visās dalībvalstīs visā Savienībā un visā piegādes ķēdē uzņēmēju, jo īpaši jaunu tirgus dalībnieku, jaunuzņēmumu un MVU, iespējami plašāku un atvērtāku dalību, arī gadījumos, kad pretendenti slēdz apakšlīgumus;

b) nodrošināt efektīvu konkurenci konkursa procedūrā un, ja vien iespējams, izvairīties no pārmērīgas paļaušanās uz vienu piegādātāju vai pakalpojumu sniedzēju, jo īpaši attiecībā uz kritiski svarīgām iekārtām un pakalpojumiem, vienlaikus ņemot vērā mērķi panākt tehnoloģisko neatkarību un pakalpojumu nepārtrauktību;

c) ievērot atvērtas piekļuves un konkurences principus, rīkojot konkursus – pārredzami un laikus sniedzot informāciju, skaidri paziņojot piemērojamos publiskā iepirkuma noteikumus un procedūras, atlases un līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas kritērijus un jebkuru citu svarīgu informāciju, lai visiem iespējamiem pretendentiem nodrošinātu godīgas konkurences nosacījumus;

d) aizsargāt Savienības un tās dalībvalstu drošību un sabiedrības intereses, tostarp, pastiprinot Savienības stratēģisko autonomiju, jo īpaši tehnoloģiju jomā, veicot riska novērtējumus un īstenojot traucējumu riska mazināšanas pasākumus, piemēram, ja ir pieejams tikai viens piegādātājs;

e) ievērot 30. panta 3. punktā minētās vispārējās drošības prasības un veicināt Savienības un tās dalībvalstu būtisko drošības interešu aizsardzību;

f) atkāpjoties no Finanšu regulas 167. panta, attiecīgā gadījumā izmantot vairākus piegādes avotus, lai nodrošinātu labāku programmas, tās izmaksu un grafika vispārēju kontroli;

g) veicināt pakalpojumu pieejamību, nepārtrauktību un uzticamību;

h) uzlabot kosmosā veikto darbību drošību un ilgtspēju, īstenojot atbilstīgus pasākumus saskaņā ar 8. panta noteikumiem;

i) nodrošināt visiem vienlīdzīgu iespēju efektīvu veicināšanu, dzimumu līdztiesības aspekta iekļaušanas un dzimumu dimensijas īstenošanu un izvirzīt mērķi novērst dzimumu līdzsvara trūkuma cēloņus, īpašu uzmanību pievēršot dzimumu līdzsvara nodrošināšanai izvērtēšanas komisijās.

21. pants

Apakšlīgumu slēgšana

1. Lai iedrošinātu jaunus tirgus dalībniekus, jaunuzņēmumus un MVU visā Savienībā un to pārrobežu dalību, un lai piedāvātu visplašāko iespējamo ģeogrāfisko pārklājumu, vienlaikus aizsargājot Savienības autonomiju, līgumslēdzēja iestāde prasa, lai pretendents, izsludinot konkursa procedūru atbilstīgā apakšuzņēmuma līgumu līmenī, par kādu līguma daļu slēgtu apakšuzņēmuma līgumus ar uzņēmumiem, kas nepieder pie grupas, pie kuras pieder pretendents.

2. Attiecībā uz līgumiem, kas pārsniedz 10 miljonus EUR, līgumslēdzēja iestāde nodrošina, ka par vismaz 30 % no līguma vērtības konkursa kārtībā tiek slēgti dažāda līmeņa apakšuzņēmuma līgumi ar uzņēmumiem ārpus galvenā pretendenta grupas, jo īpaši, lai nodrošinātu MVU pārrobežu dalību kosmosa ekosistēmā.

3. Pretendents norāda iemeslus, kāpēc nav izpildīts šā panta 1. punktā minētais pieprasījums vai ir notikusi novirze no 2. punktā minētās procentuālās daļas.

4. Komisija informē 47. pantā minēto Programmas komiteju par šā panta 1. un 2. punktā minēto mērķu sasniegšanu attiecībā uz līgumiem, kas parakstīti pēc 2023. gada 20. marta.

22. pants

Attiecināmības un dalības nosacījumi Savienības operacionālo sistēmu drošības, integritātes un noturības saglabāšanai

Attiecināmības un dalības nosacījumi attiecas uz piešķiršanas procedūrām, ko veic programmas īstenošanā, ja tas ir nepieciešami un lietderīgi, lai saglabātu Savienības operacionālo sistēmu drošību, integritāti un noturību, kā noteikts Regulas (ES) 2021/696 24. pantā, ņemot vērā mērķi veicināt Savienības stratēģisko autonomiju, jo īpaši tehnoloģiju ziņā galvenajās tehnoloģijās un vērtību ķēdēs, vienlaikus saglabājot atvērtu ekonomiku.

23. pants

Savienības finanšu interešu aizsardzība

Ja trešā valsts instrumentā piedalās ar lēmumu, kas pieņemts, ievērojot starptautisku nolīgumu vai pamatojoties uz kādu citu juridisku instrumentu, šī trešā valsts piešķir vajadzīgās tiesības un piekļuvi, lai atbildīgais kredītrīkotājs, *OLAF* un Revīzijas palāta varētu visaptveroši īstenot savu attiecīgo kompetenci. *OLAF* gadījumā šādas tiesības ietver tiesības veikt izmeklēšanu, tostarp pārbaudes un inspekcijas uz vietas, kā paredzēts Regulā (ES, Euratom) Nr. 883/2013.

V NODAĻA

Programmas pārvaldība

24. pants

Pārvaldības principi

Programmas pārvaldība balstīta šādos principos:

a) skaidrs uzdevumu un pienākumu sadalījums starp programmas īstenošanā iesaistītajiem subjektiem;

b) attiecīgā gadījumā pārvaldības struktūras atbilstības nodrošināšana konkrētajām programmas un pasākumu vajadzībām;

c) stingra programmas kontrole, tostarp tas, ka visi subjekti stingri ievēro izmaksas, grafiku un izpildi atbilstīgi savām attiecīgajām funkcijām un tiem piešķirtajiem uzdevumiem saskaņā ar šo regulu;

d) pārredzama un izmaksu ziņā efektīva pārvaldība;

e) pakalpojumu nepārtrauktība un nepieciešamās infrastruktūras nepārtrauktība, tostarp drošības uzraudzība un pārvaldība, un aizsardzība pret attiecīgajiem draudiem;

f) sistemātiska un strukturēta programmas nodrošināto datu, informācijas un pakalpojumu lietotāju vajadzību, kā arī ar to saistīto zinātnes un tehnoloģiju attīstības vajadzību ievērošana;

g) pastāvīgi centieni kontrolēt un mazināt riskus.

25. pants

Dalībvalstu loma

1. Dalībvalstis var sniegt ieguldījumu savas tehniskās kompetences, zinātības un palīdzības veidā, jo īpaši drošuma un drošības jomā, vai, ja tas ir lietderīgi un iespējams, programmai dara pieejamus datus, informāciju, pakalpojumus un infrastruktūru, kas atrodas to teritorijā.

2. Ja iespējams, dalībvalstis cenšas nodrošināt attiecīgo darbību saskanību un savstarpēju papildināmību un spēju sadarbspēju ar programmu atbilstoši to atveseļošanas un noturības plāniem saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/241 ([29]).

3. Dalībvalstis veic visus pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu raitu programmas darbību.

4. Dalībvalstis var palīdzēt attiecīgajā līmenī nodrošināt un aizsargāt programmai nepieciešamās frekvences.

5. Dalībvalstis un Komisija var sadarboties, lai paplašinātu programmas nodrošināto valdības pakalpojumu izmantojumu.

6. Drošības jomā dalībvalstis veic Regulas (ES) 2021/696 42. pantā minētos uzdevumus.

7. Dalībvalstis paredz savas darbības vajadzības, lai konsolidētu savu valdības pakalpojumu spējas un sīkāk izstrādātu valdības pakalpojumu specifikācijas. Tās arī konsultē Komisiju par jebkuru jautājumu, kas ir to attiecīgajā kompetencē, jo īpaši, sniedzot ieguldījumu īstenošanas aktu sagatavošanā.

8. Komisija var ar iemaksu nolīgumiem konkrētus uzdevumus uzticēt dalībvalstu organizācijām, ja attiecīgās dalībvalstis šādas organizācijas ir izraudzījušās. Komisija ar īstenošanas aktiem pieņem iemaksu lēmumus attiecībā uz iemaksu nolīgumiem. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar konsultēšanās procedūru, kas minēta 47. panta 2. punktā.

26. pants

Komisijas loma

1. Komisijai ir vispārēja atbildība par programmas īstenošanu, arī drošības jomā, neskarot dalībvalstu prerogatīvas valsts drošības jautājumos. Komisija saskaņā ar šo regulu nosaka programmas prioritātes un attīstību atbilstīgi pienācīgi izstrādātām lietotāju prasībām un uzrauga tās īstenošanu, neskarot pārējo Savienības politiku.

([29]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/241 (2021. gada 12. februāris), ar ko izveido Atveseļošanas un noturības mehānismu (OV L 57, 18.2.2021., 17. lpp.).

2. Komisija nodrošina uzdevumu un pienākumu skaidru sadalījumu starp dažādiem programmā iesaistītajiem subjektiem un koordinē šo subjektu darbības. Komisija arī nodrošina, ka visi programmas īstenošanā iesaistītie pilnvarotie subjekti aizsargā Savienības intereses, garantē Savienības līdzekļu pareizu pārvaldību, kā arī ievēro Finanšu regulu un šo regulu.

3. Komisija veic iepirkumu, piešķir un paraksta 19. pantā minētos līgumus.

4. Komisija var uzticēt ar programmu saistītos uzdevumus Aģentūrai un EKA netiešā pārvaldībā saskaņā ar to attiecīgajām funkcijām un pienākumiem, kas noteikti 27. un 28. pantā. Lai veicinātu 3. pantā minēto mērķu sasniegšanu un sekmētu visefektīvāko sadarbību starp Komisiju, Aģentūru un EKA, Komisija var noslēgt iemaksu nolīgumus ar katru pilnvaroto subjektu.

Komisija ar īstenošanas aktiem pieņem iemaksu lēmumus attiecībā uz iemaksu nolīgumiem. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar konsultēšanās procedūru, kas minēta 47. panta 2. punktā.

5. Neskarot 19. pantā minēto darbuzņēmēju, Aģentūras vai citu pilnvaroto subjektu uzdevumus, Komisija nodrošina valdības pakalpojumu ieviešanu un izmantošanu. Tā nodrošina komplementaritāti, konsekvenci, sinerģiju un saikni starp programmu un citām Savienības darbībām un programmām.

6. Attiecīgā gadījumā Komisija nodrošina saistībā ar programmu veikto darbību saskaņotību ar Savienības, valsts vai starptautiskā līmenī jau veiktajām darbībām kosmosa jomā. Tā sekmē sadarbību starp dalībvalstīm, veicina to tehnoloģisko spēju sadarbspēju un attīstību kosmosa jomā un, ja tas attiecas uz programmu, tiecas nodrošināt drošas savienojamības sistēmas saskanību ar attiecīgajām darbībām un saskaņā ar nacionālajiem atveseļošanas un noturības plāniem izstrādāto spēju sadarbspēju.

7. Komisija informē Eiropas Parlamentu un 47. panta 1. punktā minēto Programmas komiteju par starpposma un gala rezultātiem, kas gūti, izvērtējot visas iepirkuma procedūras un visus līgumus, ieskaitot apakšlīgumus, ar publiskiem un privātiem subjektiem.

27. pants

Aģentūras loma

1. Aģentūras uzdevums ir ar Drošības akreditācijas padomi nodrošināt valdības infrastruktūras un valdības pakalpojumu drošības akreditāciju atbilstīgi Regulas (ES) 2021/696 V sadaļas II nodaļai.

2. Komisija, noslēdzot vienu vai vairākus iemaksu nolīgumus, ņemot vērā Aģentūras operatīvo gatavību, jo īpaši pietiekamu cilvēkresursu līmeni, uztic Aģentūrai šādus uzdevumus:

a) visa programmas valdības infrastruktūras darbības pārvaldība vai daļa no tās;

b) valdības infrastruktūras darbības drošība, cita starpā riska un apdraudējuma analīze, drošības uzraudzība, it īpaši tehnisko specifikāciju un darbības procedūru noteikšana, un to atbilstības 30. panta 3. punktā minētajām vispārējām drošības prasībām uzraudzība;

c) valdības pakalpojumu sniegšana, jo īpaši ar *GOVSATCOM* centra starpniecību;

d) regulas 19. pantā minēto līgumu pārvaldība pēc to piešķiršanas un parakstīšanas;

e) valdības pakalpojumu ar lietotājiem saistīto aspektu visaptverošu koordinēšanu ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm, attiecīgajām Savienības aģentūrām, EĀDD un citiem subjektiem;

f) tādu darbību veikšana, kas saistītas ar programmas piedāvāto pakalpojumu izmantošanu no lietotāju puses, neietekmējot darbuzņēmēju veiktās darbības saskaņā ar 19. pantā minētajiem līgumiem.

3. Komisija, ar vienu vai vairākiem iemaksu nolīgumiem un pamatojoties uz programmas vajadzībām, var uzticēt Aģentūrai citus uzdevumus.

4. Ja darbības ir uzticētas Aģentūrai, to īstenošanai nodrošina atbilstošus finanšu resursus, cilvēkresursus un administratīvos resursus. Minētajam nolūkam Komisija daļu no budžeta var piešķirt Aģentūrai uzticētajām darbībām, lai finansētu to īstenošanai nepieciešamos cilvēkresursus.

5. Atkāpjoties no Finanšu regulas 62. panta 1. punkta un ņemot vērā Komisijas novērtējumu par Savienības interešu aizsardzību, Aģentūra, noslēdzot iemaksu nolīgumus, var uzticēt citiem subjektiem konkrētas darbības to attiecīgās kompetences jomās saskaņā ar Komisijai piemērojamajiem netiešās pārvaldības nosacījumiem.

28. pants

EKA loma

1. Ar noteikumu, ka tiek aizsargātas Savienības intereses, EKA tās kompetences jomā uztic šādus uzdevumus:

a) tādu 4. panta 1. punkta a) apakšpunktā minēto izstrādes, validēšanas un saistīto ieviešanas darbību, kā arī 4. panta 1. punkta e) apakšpunktā minētās izstrādes un attīstības uzraudzība, ko veic 19. pantā minēto līgumu ietvaros saskaņā ar noteikumiem un nosacījumiem, par kuriem jāvienojas 26. panta 4. punktā minētajos iemaksu nolīgumos, nodrošinot koordināciju starp uzdevumiem un budžetu, kas EKA uzticēti saskaņā ar šo pantu, un iespējamo EKA ieguldījumu, kā minēts 16. pantā;

b) speciālo zināšanu, tostarp specifikāciju sagatavošanā un programmas tehnisko aspektu īstenošanā, sniegšana Komisijai;

c) atbalsta sniegšana saskaņā ar 19. pantu noslēgto līgumu izvērtēšanai;

d) uzdevumi, kas saistīti ar 4. panta 1. punkta c) apakšpunktā minētās *EuroQCI* kosmosa un ar to saistīto zemes segmentu.

2. Pamatojoties uz Komisijas veiktu novērtējumu, EKA var uzticēt citus uzdevumus, kas pamatoti ar programmas vajadzībām, ar noteikumu, ka minētie uzdevumi nedublē darbības, ko programmas kontekstā veic cits subjekts, un ka tie cenšas uzlabot programmas pasākumu īstenošanas efektivitāti.

VI NODAĻA

Programmas drošība

29. pants

Drošības principi

Programmai piemēro Regulas (ES) 2021/696 33. pantu.

30. pants

Drošības pārvaldība

1. Komisija savā kompetences jomā un ar Aģentūras atbalstu nodrošina augstu drošības līmeni, jo īpaši attiecībā uz:

a) infrastruktūras aizsardzību gan uz zemes, gan kosmosā, kā arī pakalpojumu sniegšanu, sevišķi pret fiziskiem uzbrukumiem vai kiberuzbrukumiem, arī pret iejaukšanos datu plūsmās;

b) tehnoloģiju nodošanas kontroli un vadību;

c) iegūtās kompetences un zinātības attīstību un saglabāšanu Savienībā;

d) sensitīvas neklasificētas informācijas un klasificētas informācijas aizsardzību.

2. Komisija apspriežas ar Padomi un dalībvalstīm par jebkura *EuroQCI* infrastruktūras aspekta, jo īpaši *QKD*, kas attiecas uz ESKI aizsardzību, specifikāciju un projektēšanu.

ESKI aizsardzībai paredzēto kriptogrāfijas produktu izvērtēšanu un apstiprināšanu veic, ievērojot Padomes un dalībvalstu attiecīgās lomas un kompetences jomas.

Drošības akreditācijas iestāde drošības akreditācijas procesā pārbauda, vai tiek izmantoti tikai apstiprināti kriptogrāfijas produkti.

3. Šā panta 1. punkta vajadzībām Komisija nodrošina, ka tiek veikta riska un apdraudējuma analīze attiecībā uz 5. panta 2. punktā minēto valdības infrastruktūru. Pamatojoties uz minēto analīzi, tā ar īstenošanas aktiem nosaka vispārējās drošības prasības. To darot, Komisija ņem vērā šo prasību ietekmi uz valdības infrastruktūras netraucētu darbību, it īpaši izmaksu, riska pārvaldības un grafika ziņā, un nodrošina, ka netiek pazemināts vispārējais drošības līmenis, netiek apdraudēta aprīkojuma darbība un tiek ņemti vērā kiberdrošības riski. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 47. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

4. Programmai piemēro Regulas (ES) 2021/696 34. panta 3.–7. punktu. Šajā regulā terminu "komponents" Regulas (ES) 2021/696 34. pantā lasa kā "valdības infrastruktūra", tostarp valdības pakalpojumi, un visas atsauces uz Regulas (ES) 2021/696 34. panta 2. punktu jāsaprot kā atsauces uz šā panta 3. punktu.

31. pants

Sistēmas un ieviesto pakalpojumu drošība

Ikreiz, kad Savienības vai tās dalībvalstu drošību var ietekmēt sistēmas darbība vai valdības pakalpojumu sniegšana, piemēro Lēmumu (KĀDP) 2021/698.

32. pants

Drošības akreditācijas iestāde

Drošības akreditācijas padome, kas Aģentūrā izveidota saskaņā ar Regulas (ES) 2021/696 72. panta 1. punkta c) apakšpunktu, ir programmas valdības infrastruktūras un ar to saistīto valdības pakalpojumu drošības akreditācijas iestāde.

33. pants

Vispārīgie drošības akreditācijas principi

Ar programmu saistītās drošības akreditācijas darbības veic saskaņā ar Regulas (ES) 2021/696 37. panta a)–j) apakšpunktā noteiktajiem principiem. Šajā regulā terminu "komponents" Regulas (ES) 2021/696 37. pantā lasa kā "valdības infrastruktūra" un visas atsauces uz Regulas (ES) 2021/696 34. panta 2. punktu jāsaprot kā atsauces uz šīs regulas 27. panta 2. punktu.

34. pants

Drošības akreditācijas padomes uzdevumi un sastāvs

1. Programmai piemēro Regulas (ES) 2021/696 38. pantu, izņemot 2. punkta c)–f) apakšpunktu un 3. punkta b) apakšpunktu, un 39. pantu.

2. Drošības akreditācijas padomei papildus 1. punktā minētajiem uzdevumiem ir šādi uzdevumi:

a) izskatīt un – izņemot dokumentus, kurus Komisija pieņem saskaņā ar 30. panta 3. punktu, – apstiprināt visu dokumentāciju, kas saistīta ar drošības akreditāciju;

b) savā kompetences jomā konsultēt Komisiju par 30. panta 3. punktā minēto tiesību aktu tekstu projektu izstrādāšanu, tostarp drošības darba procedūru izveidei, un sniegt paziņojumu ar noslēdzošo nostāju;

c) izskatīt un apstiprināt drošības riska novērtējumu, kas sagatavots saskaņā ar Regulas (ES) 2021/696 37. panta h) punktā minēto uzraudzības procesu, un riska un apdraudējumu analīzi, kas sagatavota saskaņā ar šīs regulas 30. panta 3. punktu, un sadarboties ar Komisiju riska mazināšanas pasākumu noteikšanā.

3. Papildus šā panta 1. punktam un izņēmuma kārtā tikai darbuzņēmēju, kas iesaistīti valdības infrastruktūrā un pakalpojumos, pārstāvjus var uzaicināt piedalīties Drošības akreditācijas padomes sanāksmēs kā novērotājus jautājumos, kas ir tieši saistīti ar attiecīgajiem darbuzņēmējiem. Viņu dalības kārtību un nosacījumus paredz Drošības akreditācijas padomes reglamentā.

35. pants

Drošības akreditācijas padomes balsošanas noteikumi

Drošības akreditācijas padomes balsošanas noteikumiem piemēro Regulas (ES) 2021/696 40. pantu.

36. pants

Drošības akreditācijas padomes lēmumu paziņošana un ietekme

1. Drošības akreditācijas padomes lēmumiem piemēro Regulas (ES) 2021/696 41. panta 1.–4. punktu. Šajā regulā Regulas (ES) 2021/696 41. panta terminu "komponents" lasa kā "valdības infrastruktūra".

2. Drošības akreditācijas padomes darba grafiks nedrīkst kavēt šīs regulas 41. panta 1. punktā minētajās darba programmās paredzēto darbību grafiku.

37. pants

Dalībvalstu loma drošības akreditācijā

Programmai piemēro Regulas (ES) 2021/696 42. pantu.

38. pants

Klasificētas informācijas aizsardzība

1. Ar programmu saistītai klasificētai informācijai piemēro Regulas (ES) 2021/696 43. pantu.

2. Ievērojot nolīguma par klasificētas informācijas drošību un apmaiņu starp Savienības iestādēm un EKA noteikumus, EKA var ģenerēt ESKI attiecībā uz uzdevumiem, kas tai uzticēti, ievērojot 28. panta 1. un 2. punktu.

VII NODAĻA

Starptautiskās attiecības

39. pants

Trešo valstu un starptautisko organizāciju dalība programmā

1. Saskaņā ar nosacījumiem īpašos nolīgumos, kas noslēgti saskaņā ar LESD 218. pantu, kurš attiecas uz trešās valsts dalību jebkurā Savienības programmā, programmā var piedalīties EBTA dalībnieces, kas ir EEZ dalībvalstis, kā arī šādas trešās valstis:

a) valstis, kas pievienojas, kandidātvalstis un potenciālās kandidātvalstis – saskaņā ar attiecīgajos pamatnolīgumos un Asociācijas padomes lēmumos vai līdzīgos nolīgumos noteiktajiem vispārīgajiem principiem un vispārīgajiem noteikumiem un nosacījumiem, kas reglamentē šo valstu dalību Savienības programmās, un saskaņā ar īpašajiem noteikumiem, kas ietverti nolīgumos starp Savienību un šīm valstīm;

b) valstis, uz kurām attiecas Eiropas kaimiņattiecību politika, – saskaņā ar attiecīgajos pamatnolīgumos un Asociācijas padomes lēmumos vai līdzīgos nolīgumos noteiktajiem vispārīgajiem principiem un vispārīgajiem noteikumiem un nosacījumiem, kas reglamentē šo valstu dalību Savienības programmās, un saskaņā ar īpašajiem noteikumiem, kas ietverti nolīgumos starp Savienību un šīm valstīm;

c) trešās valstis, kas nav a) un b) apakšpunktā minētās trešās valstis.

2. Programmā var piedalīties starptautiska organizācija atbilstīgi konkrētam nolīgumam, kas noslēgts saskaņā ar LESD 218. pantu.

3. Šā panta 1. un 2. punktā minētie īpašie nolīgumi:

a) nodrošina taisnīgu līdzsvaru attiecībā uz Savienības programmās iesaistītās trešās valsts vai starptautiskas organizācijas ieguldījumiem un ieguvumiem;

b) nosaka dalības nosacījumus programmās, ieskaitot finansiālo ieguldījumu aprēķinu atsevišķām programmām un to administratīvās izmaksas;

c) nepiešķir trešai valstij vai starptautiskai organizācijai nekādas lēmumu pieņemšanas pilnvaras attiecībā uz Savienības programmu;

d) garantē Savienības tiesības nodrošināt pareizu finanšu pārvaldību un aizsargāt savas finanšu intereses.

4. Neskarot 1., 2. un 3. punktā izklāstītos nosacījumus, kā arī drošības interesēs Komisija ar īstenošanas aktiem var noteikt papildu prasības trešo valstu un starptautisko organizāciju dalībai programmā, ciktāl tas atbilst 1. un 2. punktā minētajiem spēkā esošajiem nolīgumiem.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 47. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

40. pants

Trešo valstu un starptautisko organizāciju piekļuve valdības pakalpojumiem

Trešās valstis un starptautiskās organizācijas var piekļūt valdības pakalpojumiem, ja tās:

a) atbilstīgi LESD 218. pantam noslēdz nolīgumu, kurā izklāstīti noteikumi un nosacījumi piekļuvei valdības pakalpojumiem;

b) izpilda Regulas (ES) 2021/696 43. panta 1. punktu.

Šajā regulā atsauces uz "programmu" Regulas (ES) 2021/696 43. panta 1. punktā uzskata par atsaucēm uz "programmu", kas izveidota ar šo regulu.

VIII NODAĻA

Plānošana, uzraudzība, izvērtēšana un kontrole

41. pants

Plānošana, uzraudzība un ziņošana|

1. Programmu īsteno ar darba programmām, kā minēts Finanšu regulas 110. pantā. Darba programmās nosaka darbības un saistīto budžetu, kas nepieciešams programmas mērķu sasniegšanai, un attiecīgā gadījumā kopējo summu, kas rezervēta apvienošanas darbībām. Darba programmas papildina *GOVSATCOM* komponenta darba programmas, kā minēts Regulas (ES) 2021/696 100. pantā.

Darba programmas Komisija pieņem ar īstenošanas aktiem. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 47. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

2. Pielikumā ir noteikti rādītāji, ar kuriem ziņo par programmas virzību uz 3. pantā minēto vispārīgo un konkrēto mērķu sasniegšanu.

3. Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 45. pantu, lai vajadzības gadījumā grozītu pielikumu attiecībā uz rādītājiem, kā arī papildināt šo regulu ar noteikumiem par uzraudzības un izvērtēšanas sistēmas izveidi.

4. Ja tas nepieciešams nenovēršamu steidzamu iemeslu dēļ, 46. pantā paredzēto procedūru piemēro deleģētajiem aktiem, kas pieņemti saskaņā ar šo pantu.

5. Veikuma ziņošanas sistēma nodrošina, ka programmas īstenošanas un rezultātu uzraudzībai vajadzīgie dati tiek savākti efektīvi, lietderīgi un laikus.

Minētajā nolūkā Savienības līdzekļu saņēmējiem un attiecīgā gadījumā dalībvalstīm piemēro samērīgas ziņošanas prasības.

6. Šā panta 2. punkta vajadzībām Savienības līdzekļu saņēmēji sniedz atbilstošo informāciju. Darbības pārbaudei vajadzīgos datus vāc efektīvi, lietderīgi un laikus.

42. pants

Izvērtēšana

1. Komisija laikus veic programmas izvērtēšanu, lai izvērtēšanas rezultātus varētu ņemt vērā lēmumu pieņemšanas procesā.

2. Komisija līdz 2024. gada 21. martam un pēc tam katru gadu informē Eiropas Parlamentu un Padomi par galvenajiem konstatējumiem attiecībā uz programmas sākotnējo īstenošanu, tostarp par definēšanas darbību pabeigšanu, lietotāju vajadzību konsolidāciju un īstenošanas plāniem, kā arī par attiecīgo Savienības un valstu līmeņa ieinteresēto personu viedokļiem.

3. Komisija līdz 2026. gada 30. jūnijam izvērtē programmas īstenošanu, ņemot vērā 3. pantā minētos mērķus. Šajā nolūkā Komisija novērtē:

a) drošas savienojamības sistēmas un programmas ietvaros sniegto pakalpojumu veiktspēju, jo īpaši zemo latentumu, uzticamību, autonomiju un pasaules mēroga piekļuvi;

b) pārvaldības un īstenošanas modeļus un to efektivitāti;

c) programmas lietotāju vajadzību attīstību;

d) programmas sinerģiju un papildināmību ar citām Savienības programmām, jo īpaši *GOVSATCOM*, un citiem Savienības kosmosa programmas komponentiem;

e) pieejamo jaudu attīstību, inovācijas un jaunu tehnoloģiju attīstību kosmosa ekosistēmā;

f) jaunuzņēmumu un MVU līdzdalību visā Savienībā;

g) programmas ietekmi uz vidi, ņemot vērā 8. pantā izklāstītos kritērijus;

h) jebkādus izmaksu pārsniegumus, noteikto projekta termiņu ievērošanas savlaicīgumu un programmas pārvaldības un vadības efektivitāti;

i) programmas darbību efektivitāti, lietderību, būtiskumu, saskaņotību un Savienības pievienoto vērtību.

Vajadzības gadījumā izvērtējumam pievieno atbilstošu priekšlikumu.

4. Programmas izvērtēšanā ņem vērā rezultātus, kuri iegūti *GOVSATCOM* komponenta izvērtēšanā, ievērojot Regulas (ES) 2021/696 102. pantu.

5. Komisija Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai paziņo šīs izvērtēšanas secinājumus kopā ar saviem apsvērumiem.

6. Šīs regulas īstenošanā iesaistītie subjekti sniedz Komisijai datus un informāciju, kas nepieciešami šā panta 1. punktā minētajai izvērtēšanai.

7. Divus gadus pēc pilnas darbības jaudas sasniegšanas un pēc tam reizi divos gados Aģentūra pēc apspriešanās ar attiecīgajām ieinteresētajām personām izdod tirgus ziņojumu par programmas ietekmi uz Savienības komercsatelītu augšupējo un lejupējo nozari, lai nodrošinātu pēc iespējas mazāku ietekmi uz konkurenci un stimulu saglabāšanu inovācijai.

43. pants

Revīzijas

Saskaņā ar Finanšu regulas 127. pantu vispārēja ticamības apliecinājuma pamatā ir personu vai subjektu, arī tādu, kas nav Savienības iestāžu vai struktūru pilnvarotās personas vai subjekti, veiktas revīzijas par Savienības finansējuma izmantošanu.

44. pants

Personas dati un privātuma aizsardzība

Visi personas dati, ko saistībā ar šajā regulā paredzētajiem uzdevumiem un darbībām apstrādā, arī Aģentūrā, tiek apstrādāti saskaņā ar piemērojamajiem tiesību aktiem personas datu aizsardzības jomā, jo īpaši ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulām (ES) 2016/679 ([30]) un (ES) 2018/1725 ([31]).

([30]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp.).

([31]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1725 (2018. gada 23. oktobris) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Savienības iestādēs, struktūrās, birojos un aģentūrās un par šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 45/2001 un Lēmumu Nr. 1247/2002/EK (OV L 295, 21.11.2018., 39. lpp.).

IX NODAĻA

Deleģētie un īstenošanas akti

45. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.

2. Pilnvaras pieņemt 8. panta 4. punktā un 41. panta 3. punktā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir līdz 2028. gada 31. decembrim.

3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 8. panta 4. punktā un 41. panta 3. punktā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.

4. Pirms deleģētā akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar ekspertiem, kurus katra dalībvalsts izraudzījusies saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu.

5. Tiklīdz Komisija pieņem deleģēto aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.

6. Saskaņā ar 8. panta 4. punktu vai 41. panta 3. punktu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

46. pants

Steidzamības procedūra

1. Deleģētais akts, kas pieņemts saskaņā ar šo pantu, stājas spēkā nekavējoties, un to piemēro, kamēr nav izteikti nekādi iebildumi atbilstīgi 2. punktam. Paziņojot deleģēto aktu Eiropas Parlamentam un Padomei, izklāsta iemeslus, kādēļ izmanto steidzamības procedūru.

2. Eiropas Parlaments vai Padome var izteikt iebildumus pret deleģēto aktu saskaņā ar 45. panta 6. punktā minēto procedūru. Šādā gadījumā Komisija atceļ aktu nekavējoties pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes paziņojuma par lēmumu izteikt iebildumus.

47. pants

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz Programmas komiteja, kas izveidota ar Regulas (ES) 2021/696 107. pantu *GOVSATCOM* konfigurācijā. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.

Lai pieņemtu šīs regulas 5. panta 3. punktā un 30. panta 3. punktā minētos īstenošanas aktus, šā punkta pirmajā daļā minētā Programmas komiteja tiekas drošības konfigurācijā, kas minēta Regulas (ES) 2021/696 107. panta 1. punkta e) apakšpunktā.

Lai pieņemtu šīs regulas 9. panta 2. punktā un 10. panta 4. punktā minētos īstenošanas aktus, pienācīgi iesaista Programmas komiteju drošības konfigurācijā, kā minēts Regulas (ES) 2021/696 107. panta 1. punkta e) apakšpunktā.

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 4. pantu.

3. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

4. Ja Programmas komiteja nesniedz atzinumu par šīs regulas 30. panta 3. punktā minēto īstenošanas akta projektu, Komisija nepieņem īstenošanas akta projektu un piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. panta 4. punkta trešo daļu.

X NODAĻA

Pārejas un nobeiguma noteikumi

48. pants

Informācija, komunikācija un publicitāte

1. Savienības līdzekļu saņēmēji atzīst minēto līdzekļu izcelsmi un nodrošina Savienības līdzekļu redzamību, – jo īpaši darbību un to rezultātu popularizēšanā –, sniedzot dažādām auditorijām, tostarp plašsaziņas līdzekļiem un sabiedrībai, mērķorientētu informāciju, kas ir konsekventa, lietderīga un samērīga.

2. Komisija rīko informācijas un komunikācijas pasākumus saistībā ar programmu, saistībā ar darbībām, ko veic saskaņā ar programmu, un saistībā ar iegūtajiem rezultātiem.

3. Programmai piešķirtie finanšu resursi veicina arī Savienības politisko prioritāšu korporatīvo komunikāciju, ciktāl šīs prioritātes ir saistītas ar 3. pantā minētajiem mērķiem.

49. pants

Pakalpojumu turpināšana pēc 2027. gada

Vajadzības gadījumā Savienības budžetā var iekļaut apropriācijas pēc 2027. gada, lai segtu izdevumus, kas nepieciešami 3. pantā minēto mērķu sasniegšanai to darbību pārvaldīšanai, kas nav pabeigtas līdz programmas beigām, un lai segtu kritiski svarīgu operatīvo darbību un pakalpojumu sniegšanas izdevumus.

50. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā trešajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Strasbūrā, 2023. gada 15. martā

Eiropas Parlamenta vārdā –	*Padomes vārdā –*
priekšsēdētāja	*priekšsēdētāja*
R. METSOLA	J. ROSWALL

PIELIKUMS

RĀDĪTĀJI PROGRAMMAS IZVĒRTĒŠANAI

Programmas īstenošana tiks rūpīgi uzraudzīta ar rādītāju kopu, pēc kuriem jānovērtē, kādā mērā ir sasniegti Programmas konkrētie mērķi, un jālūko minimalizēt administratīvo nastu un izdevumus. Šim nolūkam tiks vākti dati par tālāk nosaukto pamatrādītāju kopumu.

1. Vispārīgais mērķis, kas minēts 3. panta 1. punkta a) apakšpunktā:

   1.1. rādītājs: Dalībvalstu valdības un Savienības iestādes, struktūras, biroji un aģentūras pirmajam valdības pakalpojumu kopumam var piekļūt 2024. gadā

   1.2. rādītājs: Dalībvalstu valdības un Savienības iestādes, struktūras, biroji un aģentūras var piekļūt pilnai darbības jaudai, kas atbilst lietotāju vajadzībām un pieprasījumam, kas noteikts pakalpojumu portfelī, 2027. gadā

   1.3. rādītājs: Valdības pakalpojumu pieejamības procentuālā daļa katram ieviestajam valdības pakalpojumam

   1.4. rādītājs: Ātrums, joslas platums un latentuma veiktspēja katram ieviestajam valdības pakalpojumam visā pasaulē

   1.5. rādītājs: Visu ieviesto valdības pakalpojumu ģeogrāfiskās pieejamības procentuālā daļa dalībvalstu teritorijās

   1.6. rādītājs: Ar pakalpojumu portfeli saistīto ieviesto pakalpojumu procentuālā daļa

   1.7. rādītājs: Pieejamās jaudas procentuālā daļa katram ieviestajam pakalpojumam

   1.8. rādītājs: Pabeigšanas izmaksas

   1.9. rādītājs: Programmas dalībnieki un to trešo valstu un starptautisko organizāciju skaits, kas programmā piedalās saskaņā ar 39. pantu

   1.10. rādītājs: To satelītu jaudu attīstība, ko Savienības iestādes iegādājušās no tirgus dalībniekiem ārpus Savienības

   1.11. rādītājs: Palaišanas gadījumu skaits, kas nav veikti no Savienības teritorijas vai no to EBTA dalībvalstu teritorijas, kuras ir EEZ dalībvalstis

   1.12. rādītājs: Valdību pilnvarotu lietotāju skaits Savienībā

2. Vispārīgais mērķis, kas minēts 3. panta 1. punkta b) apakšpunktā:

   2.1. rādītājs: Komercpakalpojumu pieejamības procentuālā daļa

   2.2. rādītājs: Satelītsakaru platjoslas komercpakalpojuma ātrums, joslas platums, uzticamība un latentuma veiktspēja visā pasaulē

   2.3. rādītājs: Sakaru nestrādes zonu procentuālā daļa dalībvalstu teritorijās

   2.4. rādītājs: Privātā sektora ieguldītā summa

3. Konkrētais mērķis, kas minēts 3. panta 2. punkta a) apakšpunktā:

   3.1. rādītājs: *GOVSATCOM* centri var sniegt pakalpojumus, kas izriet no drošas savienojamības sistēmas

   3.2. rādītājs: Savienības esošās jaudas kopuma pilnīga integrācija, integrējot *GOVSATCOM* zemes infrastruktūru

4. Konkrētais mērķis, kas minēts 3. panta 2. punkta b) apakšpunktā:

4.1. rādītājs: Krīzes situāciju izraisītu telesakaru tīklu lielāko atvienojumu skaits gadā dalībvalstīs, kuru mazinājuši drošas savienojamības sistēmas piedāvātie valdības pakalpojumi

4.2. rādītājs: Valdību pilnvarotu lietotāju apmierinātība ar drošas savienojamības sistēmas veiktspēju, kas novērtēta ikgadējā apsekojumā

4.3. rādītājs: Dažādu tehnoloģiju un sakaru protokolu validēšana un akreditācija

5. Konkrētais mērķis, kas minēts 3. panta 2. punkta c) apakšpunktā:

5.1. rādītājs: *EuroQCI* darbībai nepieciešamo orbītā esošo un funkcionālo satelītu skaits

6. Konkrētais mērķis, kas minēts 3. panta 2. punkta d) apakšpunktā:

6.1. rādītājs: Satelītu skaits katrā orbitālajā pozīcijā 2025., 2026. un 2027. gadā

7. Konkrētais mērķis, kas minēts 3. panta 2. punkta e) apakšpunktā:

7.1. rādītājs: Valdības infrastruktūra un ar to saistītie valdības pakalpojumi, kas saņēmuši drošības akreditāciju

7.2. rādītājs: Kiberdrošības incidentu skaits gadā un to ietekmes smagums un elektromagnētisko traucējumu skaits saistībā ar drošu savienojamības sistēmu (klasificēts)

8. Konkrētais mērķis, kas minēts 3. panta 2. punkta f) apakšpunktā:

8.1. rādītājs: Citu Savienības kosmosa programmas komponentu apkalpošanas satelītu apakšsistēmu, tostarp derīgo kravu, skaits

9. Konkrētais mērķis, kas minēts 3. panta 2. punkta g) apakšpunktā:

9.1. rādītājs: Programmā iesaistīto jaunuzņēmumu, MVU un vidējas kapitalizācijas sabiedrību skaits un ar tiem saistītās līgumu vērtības procentuālās daļas

9.2. rādītājs: To līgumu vērtības kopējais procentuālais īpatsvars, par kuriem galvenie konkursa pretendenti noslēguši apakšuzņēmuma līgumus ar MVU ārpus konkursa pretendenta grupas, un šo uzņēmumu pārrobežu līdzdalības īpatsvars

9.3. rādītājs: To dalībvalstu skaits, no kurām programmā ir iesaistīti jaunuzņēmumi un MVU

10. Konkrētais mērķis, kas minēts 3. panta 2. punkta h) apakšpunktā:

10.1. rādītājs: Jaunu satelītsakaru lietotāju skaits stratēģiski nozīmīgās ģeogrāfiskās teritorijās ārpus Savienības

10.2. rādītājs: Vajadzīgo pakalpojumu ģeogrāfiskās pieejamības procentuālā daļa stratēģiski nozīmīgās teritorijās ārpus Savienības

10.3. rādītājs: Valstu skaits, kurās patērētājiem ir piekļuve satelītsakaru platjoslai

11. Konkrētais mērķis, kas minēts 3. panta 2. punkta i) apakšpunktā:

11.1. rādītājs: Programmas izstrādes, sagatavošanas un izvēršanas siltumnīcefekta gāzu pēda

11.2. rādītājs: Aktīvo satelītu, dezekspluatēto un atgūto satelītu skaits

11.3. rādītājs: Konstelācijas radīto kosmisko atlūzu skaits

11.4. rādītājs: Tuvu kontaktu skaits

11.5. rādītājs: To satelītu efemerīdas dati, kas kopīgoti ar ES *SST* konsorciju

11.6. rādītājs: Gaismas atstarošanas ietekmes uz astronomiskiem novērojumiem atbilstīga mērīšana

Par šo tiesību aktu ir sniegti divi paziņojumi, un tie ir atrodami OV C 101, 17.3.2023., 1.. lpp. un atverot šo[šīs] saiti [-es]: .....